

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Niecenzurowany magazyn dla każdego
54 Toronto 20 października 1983 r.

PIĘĆ LAT PONTYFIKATU ŚWIĄTOBLIWOŚCI OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

W całym świecie katolickim, a także w innych kregach religijnych i innych środowiskach na świecie, szerokim echem odbiła się piąta rocznica pontyfikatu Jego Świątobliwości Ojca Św. Jana Pawła II

Za tydzień obszerniej zajmiemy się 5 rocznicą Polaka na tronie Piotrowym

Na zdjęciu Jan Paweł II i małżeństwo Wałęsów

Zdjęcie przysłała nam nasza nowa Czytelniczka, p. Jola Krawczyńska z Hamiltonu. Pani Jola pisze: W dowód wdzięczności

przesyłam zdjęcie ze spotkania Papieża z Wałęsami w czasie wizyty Ojca Św. w Ojczyźnie

Byłoby to więc zdjęcie unikalne, jedna z najbardziej sensacyjnych fotografii roku 1983! Główny fotoreporter Watykanu w czasie spotkania Jana Pawła z Wałęsą w Zakopanem tego roku, wykonał wiele zdjęć, lecz żadne z nich nie zostało udostępnione publiczności. Nadesłana fotografia byłaby więc jedynym opublikowanym dokumentem spotkania

PARTYJNA NAGONKA NA KOŚCIÓŁ I RELIGIĘ W POLSCE

- Zdejmowanie krzyży
- Władza przeciw "klerykalizacji" kultury narodowej
- Księża "arogancy i agresywni"
- Kościół domaga się tolerancji "jedynie dla siebie"

W piątek i sobotę, 13 i 14 bm, obradowało w Warszawie XIII Plenum Komitetu Centralnego PZPR. Obradom nadał podstawowy referat.

Mowa w nim była o dalszym umacnianiu i doskonaleniu przewodniej roli PZPR, o konieczności wszechstronnego działania opartego na wnikliwej analizie, oraz o potrzebie przeciwstawienia się zagrożeniu budowania świetlanej przyszłości.

Najważniejszym punktem obrad pierwszego dnia Plenum było wystąpienie członka Biura Politycznego i sekretarza KC, Jozefa Czyrka, który odczytał referat

W referacie znalazł się ostry atak na Kościół, apel o zwiększenie indoktrynacji politycznej, w szczególności młodzieży i nauczycieli, o nasilenie dyscypliny i porządku, oraz o walkę z bliżej nie określonymi tzw. wrogimi siłami, które zarówno w kraju jak i z zagranicy prowadzą rzekomo dywersyjną kampanię

REFORMIZM "NAJWIĘKSZYM NIEBEZPIECZENSTWEM"

Jak podaje zachodniemiecka agencja prasowa DPA, Czyrek określił także tzw. reformistyczną, czyli zmierzającą do ograniczonej liberalizacji, tendencją w partii jako bardziej szkodliwą niż tendencja dogmatyczna. Nazwał ją nawet największym niebezpieczeństwem. Ten istotny dla wystąpienia fragment referatu został ocenzurowany, przez Radio Warszawa.

Logika nakazuje, aby w programowym referacie biura politycznego partii poświęconym sprawom ideologii, na pierwszym miejscu znalazła się ideologiczna interpretacja obecnej sytuacji i przyczyn kryzysu, w którym pogrążony jest kraj. Brak jednak w

Ciąg dalszy str 4

DOKRĘCANIE SRUBY

Radio Warszawa nie nadało bezpośrednich transmisji z najważniejszych momentów obrad. Rozgłosnia warszawska nadała z kilkugodzinnym opóźnieniem tylko fragmenty wystąpienia Czyrka.

Programowe wystąpienie Czyrka, nadające ton obradom, miało charakter agresywny. Używając terminu peerelowskiej nowomowy, szło ono po linii dokręcania śruby

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

**Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Zofia Bończa, Leszek Mech, Magdalena i Marek
Czyżycy i inni.**

ADRES ECHA TYGODNIA
Tylko dla korespondencji
393 SHAW St.
M6J 2X4 TORONTO, Ontario
531-5523

UWAGA dyżury przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5 Stałe ogłoszenia w kątku handlowym

2 kolumny x 1 cal - \$ 10 3 miesiące - \$ 42

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

1/2 strony - \$ 175

i jej poszukiwaniu bezpłatnie

1 strona - \$ 350

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w artykułach i materiałach

Prenumerata półroczna \$ 25, roczna \$ 50

NIE NALEŻY MILCZEĆ

JEŚLI KTOKOLWIEK ŻYWIŁ PODEJRZENIA, ŻE Ojciec Św., na zakończenie pielgrzymki do Polski, zawarł na Wawelu jakieś sekretne porozumienie z Jaruzelskim, być może dystansując się od Solidarności wzamian za koncesje dla Kościoła w Polsce, ten dziś nie powinien już mieć wątpliwości. Na Plenum KC PZPR przed kilkoma dniami, partyjny beton dał sygnał do gwałtownego (zachodzącego korespondenci użyli określenia bezprecedensowego) ataku *„Katedra katolicka i na rzybie w Polsce”*

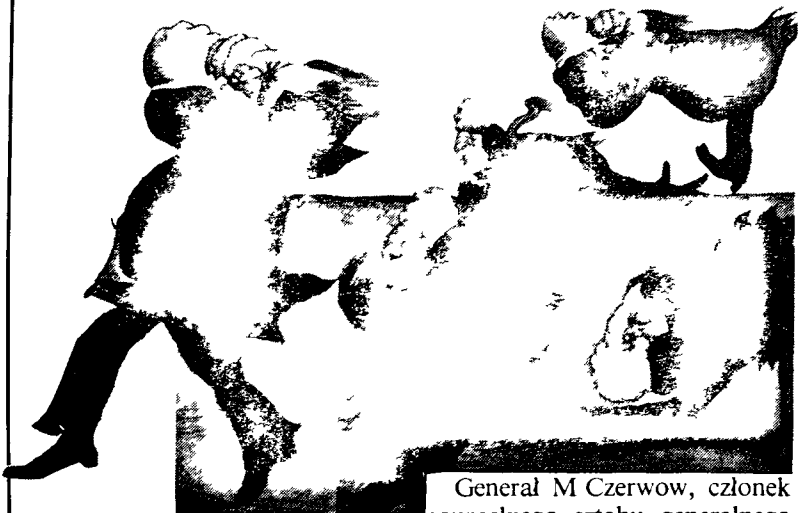
Zsynchronizowano z tym atakiem nacisk wywierany na polskich katolików i ich duszpasterzy przez administrację. W szkołach i innych miejscach publicznych, nasilono akcję zdejmowania krzyży. W wojsku, zwłaszcza wobec rekrutów, opłuwają się Kościół i Papieża. Główny aparatczyk „od spraw wyznani” podzielił się z narodem złotą myślą: oto, w imię tolerancji przestrzega Polaków przed klerykalizacją kultury narodowej. Dyspozycyjnej prasie, radiu i telewizji zlecono odpowiednie upowszechnienie tego ostrzeżenia nowego zbawcy polskiej kultury.

Jednocześnie ks. Jankowski w Gdansk, a ks. Popieluszko w Warszawie - jeden spowiednik Waleśy, drugi - płomienny kaznodzieja, „co każdej niedzieli głosi prawdę o obecnej Polsce - zostali wezwani do prokuratora. Za oskarżeniami stoi groźba dziesięcioletniego wyroku „za działanie na szkodę państwa”

Emigracja i jej działacze i organizacje nie mogą reagować na każdy przejaw działań władzy ludowej wymierzonych w Polaków. Musieliby reagować przez 24 godziny na dobę. Ale przychodzi chwila, kiedy nie należy milczeć. Obecna nagonka na Kościół bez wątpienia jest taką okazją.

Jacek Adolf

WOJNA NERWÓW

General M. Czerwov, członek sowieckiego sztabu generalnego oświadczył w wywiadzie dla za-

chodniomniemieckiego magazynu „Stern”, że Moskwa zamontuje nowe „bardzo dobre” pociski rakietowe na terenie NRD, które będą mogły osiągnąć terytorium USA w ciągu 10 minut, jeśli USA i NATO rozmieszczą jak planują pociski Pershing 2 i Cruise w Europie Zachodniej. General Czerwov ujawnił także, że wojska sowieckie stacjonujące na terytorium NRD uzbrojone są w taktyczną broni atomową o zasięgu 100 km. Był to pierwszy raz, gdy ZSRR przyznał, że posiada broni atomową poza swymi granicami.

Wystąpienie sowieckiego generała jest kolejnym przykładem eskalacji wojny nerwów przed zbliżającym się terminem rozmieszczenia amerykańskich pocisków rakietowych średniego zasięgu w Europie Zachodniej.

Pacyfiscy zawiedli i wszystkie te marsze pokojowe tak starannie

i mestety z hałasliwym powodzeniem inicjowane przez KGB także zawiodły.

Pozostał szantaz i gra nerwów. Jeśli Wy to, to my to.

Jeśli wy tamto, to my owo.

Stanowisko Zachodu jest jasne. Jeżeli sowiecko-amerykańskie rozmowy rozbrojenowe w Genewie powiodą się do końca tego roku, amerykańskie rakiety nie zostaną rozmieszczone.

Stanowisko sowieckie jest również jasne. 1) rozmowy rozbrojenowe nie mogą się udać, 2) trzeba zrobić wszystko by zapobiec rozmieszczeniu rakiet amerykańskich w Europie Zachodniej.

Kiedys wojna nerwów udała się Stalnowi i Breżniewowi. Ale Chruszczow przegrał w tej wojnie z Kennedym. Owocuje to zwycięstwo do dziś. General Czerwov wykluczył możliwości instalacji sowieckich pocisków rakietowych na Kubie.

Wierzę, że tej wojny nerwów Zachód nie przegra. Gdyby ją przegrał, mogłaby to być dla niego ostatnia wojna. A jeśli ją wygra i rozmieszczy rakiety, będzie to następny gwóźdź do trumny imperium.

Dobra nowina na zakończenie Silne nerwy mają nie tylko prezydent Reagan i premier Thatcher. W Brukseli W. Martens premier Belgii oświadczył, że amerykańskie rakiety nuklearne średniego zasięgu zostaną rozmieszczone na terytorium jego kraju, nawet jeśli parlament będzie głosował przeciw, a jego rząd zostanie zmuszony do rezygnacji. W Martens wykluczył również referendum w sprawie rozmieszczenia Belgii, powiedział premier, nie rozmieszczi 48 rakiet amerykańskich jedynie wówczas, gdy genewskie rozmowy rozbrojenowe zakończą się sukcesem.

ŚWIATOWIT

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● **Były premier Japonii skazany na 4 lata więzienia.** K. Tanaka, były premier Japonii został skazany za wzięcie ponad 2-milionowej (US dol.) łapówki od firmy Lockheed, której miał w zamian ułatwić sprzedaż jej samolotów na 4 lata więzienia. Tanaka zeznał, że jest niewinny i wniósł apelację od wyroku. Po złożeniu kaucji w wysokości 1,28 mln dol. odpowiadać będzie z wolnej stopy. W Japonii odbyły się demonstracje żądające całkowitego wycofania się Tanaki z polityki.

● **Sensacja w W. Brytanii.** ustąpił zaufany minister M. Thatcher C. Parkinson zrezygnował ze stanowiska ministra handlu, gdy jego była sekretarka będąca z nim w ciąży udzieliła wywiadu prasie brytyjskiej, oświadczaając, że Parkinson oszukał ją obiecując najpierw małżeństwo, a potem zmieniając zdanie. Zona Parkinsona wzięła udział w ceremonii zdawania teki ministra przez męża ze łzami w oczach. Parkinson uchodził za zaufanego i ulubionego ministra premier Thatcher.

● **Waszyngton zaapelował do Korei Południowej o powściągliwość i unieściekanie się do siły** w przypadku gdyby okazało się, że Korea Południowa jest odpowiedzialna za zabicie 16 dygnitarzy południowokoreańskich podczas wizyty na szczyble państwowym w Birmie.

● **Amerykański dolar w zamian za izraelski szekel.** Y. Aridor izraelski minister finansów zrezygnował ze stanowiska, gdy rząd izraelski odrzucił jego propozycję całkowitego zastąpienia izraelskiej jednostki monetarnej - szekel przez amerykański dolar.

● **Zmiany w administracji prezydenta R. Reagana.** W Clark doradca prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego przeszedł na stanowisko ministerialne. Nowym doradcą prezydenta do spraw bezpieczeństwa narodowego został mianowany Robert McFarlane - dotychczasowy zastępca doradcy prezydenta do spraw bezpieczeństwa i specjalny wysła-

nnik Reagana na Srodkowy Wschód.

● **Prezydent R. Reagan oświadczył, że będzie ponownie ubiegał się o urząd prezydencki.**

● **Chuncy probują zdławić ruch niepodległościowy w Tybecie.** Według uchodźców politycznych z Tybetu władze chińskie rozstrzelały w ubiegłym miesiącu 6 dysydentów tybetańskich (w tym co najmniej 2 mnichów buddyjskich) i zaarrestowały ponad 1000 osób powiązanych z tybetańskim ruchem niepodległościowym. Chińska agencja prasowa zaprzeczyła oskarżeniu podając, że rozstrzelani byli kryminalistami i że tylko dwóch z nich było Tybetankami.

● **Proces dysydenta w Moskwie i strajk głodowy członków jego grupy.** 25-letni O. Radzinski stanął przed sądem w Moskwie oskarżony o sianie antysowieckiej propagandy poprzez organizowanie nielegalnych lekcji dotyczących twórczości zakazanych w ZSRR pisarzy takich jak A. Solżenicyn. Maksymalny wyrok jaki może otrzymać to 7 lat więzienia i 5 lat zesłania.

10 członków założonej przez Radzinskiego „Grupy Budowy Zaufania między USA i ZSRR” podjęło strajk głodowy protestując przeciwko oskarżeniu i rozprawie sądowej.

● **NRD wyparło Polskę z handlu z Austrią.** W handlu Austrii z krajami RWPG, NRD wyparło Polskę z drugiej pozycji (największy obrot ma ZSRR). W przyszłym roku NRD zakupi w Austrii dobra konsumpcyjne na sumę 1 mld szylingów oraz zakupi co najmniej 300 tys. ton stali wartości 1,4 mld szylingów. Eksport z Austrii do NRD ma przekroczyć w roku bieżącym sumę 4 mld szylingów (w ubiegłym osiągnął wartość 3,5 mld szylingów).

● **Admirał Canaris podwójnym agentem?** Szef nazistowskiego wywiadu admirał W. Canaris był podwójnym agentem pracującym dla wywiadu brytyjskiego w latach 1940-44 - utrzymuje Nigel

West w swej książce „Mi-6 1909-1945”. West, który uchodzi za wybitnego rzeczoznawcę służb wywiadowczych w XX wieku podaje, że Canaris rozpoczął współpracę z wywiadem brytyjskim od przekazania w 1940 roku planów hitlerowskiej inwazji na ZSRR. Informację Westa o Canarisie potwierdziła zyjąca w USA Polka Halina Szymanska, która przekazywała informacje Canarisowi do wywiadu brytyjskiego za pośrednictwem kontaktu szwajcarskiego. Canaris zaarrestowany w 1944 roku za udział w spisku na życie Hitlera został skazany na śmierć, egzekucję wykonano w 1945 roku.

● **Bron laserowa już w 1990 roku?** Doradca naukowy prezydenta Reagana G. Keyworth powiedział, że USA mogą mieć naziemną bronię laserową zdolną do niszczenia satelitów sowieckich w Kosmosie około roku 1990. Całkiem możliwe jest także zbudowanie już wkrótce w kosmosie laserowej bazy antyrakietowej. Obydwie bronie laserowe - zdaniem Keywortha - zmuszą ZSRR do poważnych rozmów rozbrojenowych z USA.

● **Rezerwy walutowe ChRL wzrosły o 41% w ciągu 9 miesięcy.** Z poziomu 9,2 mld dol. we wrześniu ub. r. do poziomu 13 mld dol. w czerwcu br.

● **Evakuacja 25-tysięcznego miasta portowego w Nikaragui.** Corinto główny port naftowy w Nikaragui stanął w płomieniach, gdy partyzanci antykomunistyczni wysadzili w powietrze 5 zbiorników z ropą naftową. Według rządu sandinistycznego spłonęło co najmniej 3,2 mln galonów paliwa.

● **Albanczycy walczą o autonomię w Jugosławii.** Dwie bomby zostały podłożone przez nacjonalistów albanskich. Na wiosnę 1981 roku w Kosowie miały miejsce rozruchy Albanczyków o podłożu nacjonalistycznym podczas których zginęło co najmniej 9 ludzi. Za udział w rozruchach skazano na kary więzienia ponad 600 osób.

● Nobel w medycynie za odkrycie sprzed 32 lat 81-letnia Barbara McClintock z Cold Spring Harbor, USA otrzymała nagrodę Nobla w medycynie za odkrycie, że geny roślin mogą zmieniać położenie na chromosomach i zmieniać przyszłe generacje rośliny. Dr McClintock rozpoczęła badanie tego problemu 40 lat temu na przykładzie kukurydzy. Znaczenie jej odkrycia - centrum genetyczne żyjącej komórki znajduje się w nieustannym ruchu - uczeni zaczęli rozumieć dopiero w ciągu ostatniej dekady.

● **Zaarestowany i oskarżony przez FBI o sprzedaż amerykańskich tajemnic militarnych dla ZSRR** został 49-letni J Harper, obywatel amerykański, pracownik technologicznego centrum badawczego Według FBI Harper sprzedał KGB za sumę 250 tys dol i w ciągu 8 lat tajemnice dotyczące pocisku raketowego Minuteman Według aktu oskarżenia Harper otrzymał ponad 100 tajnych informacji militarnych od swej żony, które za pośrednictwem polskiego kontrwywiadu sprzedał KGB.

Z ostatniej chwili
Wtorek, 18 października
Stany Zjednoczone oświadczyły,

ze nowe dowody potwierdzają fakt, iż załoga południowokoreańskiego samolotu, nie zdawała sobie sprawy, że odrzutowiec pasażerski został przechwycony przez myśliwce sowieckie, które go następnie zestrzeliły. Rzecznik Departamentu Stanu stwierdził, że nowe dowody są oparte na elektronicznej analizie zapisu rozmów pilotów sowieckich z centrum dowodzenia na ziemi. Analiza dopomogła w przełożeniu pierwotnie niezrozumiałych oraz niewłaściwie przełożonych fragmentów rozmów pilotów. Rzecznik wskazał na fakt, że jeden z pilotów sowieckich zameldował, ONI MNIE NIE WIDZĄ. Inny fragment zapisu OTWIERAM OGIEN Z DZIAŁEK Departament Stanu stwierdza, że ten fragment meldunku mógł oznaczać, że pilot oddał strzały ostrzegawcze w kierunku samolotu południowokoreańskiego, tak jak to utrzymuje Moskwa. Rzecznik amerykański podkreślił jednocześnie, w dwie minuty po zameldowaniu przez pilota sowieckiego, o oddaniu strzałów z działek, załoga południowokoreańskiego samolotu skontaktowała się z japońskimi kontrolerami ruchu powietrznego nie informując o zauważeniu jakichkolwiek sygnałów

KANADA

Robert Bourassa odniósł zwycięstwo zdobywając przywództwo liberalnej partii prowincji Quebec. Bourassa był premierem prowincji w latach 1970-76. Przez ostatnie 7 lat, kiedy drugą kłeska jego partii na rzecz Partii Quebecois i Rene Levesque'a odsunęła go od polityki, nagromadził jednak wielu zwolenników dzięki, którym odniósł wyrazne zwycięstwo nad Claudem Ryanem.

Ontaryjski minister pracy Russel Ramsay zapowiedział podwyższenie najniższej stawki godzinowej w prowincji, która obecnie wynosi 3 50. Nasza prowincja chlubi się najniższą stawką płac w Kanadzie. Tymczasem w Saskatchewan najniższym pracownikom płaci się 4 25 za godzinę, w Manitobie i Quebecu \$4, w Albercie i Nowym Brunswiku \$3 80, w Kolumbii Brytyjskiej \$3 65 w innych prowincjach \$3 75.

SABAT PACYFISTÓW

22 października, w sobotę spodziewany jest w 26 miastach Kanady protest pacyfistów przeciw umowie kanadyjsko-amerykańskiej przeciw ćwiczeniom z rakietą Cruise. Akcja uzgodniona została z organizacjami pacyfistycznymi w Ameryce i Europie, które prowadzą protest przeciw rozmieszczeniu rakiet Pershing-2.

Największe zgromadzenie spodziewane jest w Toronto.

Sympatyzującą z pacyfistami gazetą torontonską STAR w dniu 17 października znów powtórzyła stare kłamstwa o niebezpieczeństwie ataku ze strony kontrademonstrantów i przeciwdziałaniu wobec prowokacji z ich strony. Donosiła iż pacyfisci szkół 150 ludzi do powstrzymania owych prowokacji bez użycia przemocy.

Wiadomo przecież i pisaliśmy o tym, że podczas wiosennych marszy w Toronto przeciw kilkunastotysięcznej rzeszy stała niewielka grupa kilkudziesięciu ludzi, którzy domagali się pokoju przez siłę. Zbrojen jako drogi do równowagi sił i zachowania pokoju.

Grupa pacyfistów rzuciła się na nich i dotkliwie pobila.

Polskie organizacje weterańskie, KPK poparty gorąco decyzyje ćwiczeń z rakietą Cruise na terenie Kanady upatrując w niej nadzieję na obronny rewanż ze strony południowego sąsiada. Dla wielu Polaków jest to kwestia bezpieczeństwa w nowym kraju i troski o trwałość zachodnich demokracji, w których przyszło im żyć. Czy jednak pójdzie za tym otwarty protest wobec panoszącej się w tym kraju sowieckiej pokojowej propagandy? Czy ludzie ci tak święcie przekonani o groźącym nam rozbrojeniom zagrożeń staną przeciw tysiącom, by dać świadectwo swym poglądom?

Zobaczmy w sobotę. Spodziewamy się doniesień z wielu miejsc Kanady. W Toronto pacyfisci przewalą się przez University Queen, Jarvis Carlton i College w godzinach 10 30-1 00. Wiec ma mieć miejsce o 1 00 przy Queens Park.

GRAFA

UWAGA!

Zniżkowa

prenumerata

Echa Tygodnia

dla nowych Czytelników

tansza o 30%

Tylko \$17.50

za pół roku

wynosi \$7.50

- Czek lub Money Order prosimy wystawić na Echo Tygodnia
- Na odwrocie podać imię, nazwisko, adres i kod pocztowy
- Adres: Echa str 2 z lewej u góry

WYSYŁKA TKANIN DO POLSKI

przez naszą firmę przyniesie Państwa krewnym w kraju
Legalną drogą,

PONAD 1.000 złotych ZA KAŻDY 1.00 \$ can.

zainwestowany przez Was

Obecnie na składzie 12 kolorów materiału bukły, zorzety, materiały karnawałowe i sylwestrowe

CENA:

2 70 \$ can za metr z kosztem wysyłki lotniczej
2.35 \$ can za metr z kosztem wysyłki morskiej

Zamówienia telefoniczne i listowne wraz z adresami odbiorców, czekiem lub money order prosimy przesyłać na adres

WOSIK EXPORT IMPORT. Inc.
3509 ST LAURENT Blvd.
MONTREAL P.Q H2X 2T6
TEL. 845 - 9155 (kierunkowy 514)
telex SERVSHIP 0525778

WYTNIJ ZACHOWAJ POKAŻ ZNAJOMYM

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

**OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE**
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

**OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley St.
Tel. 979-9634

**KOMITET POMOCY
POLSKIM UCHODźCÓM**
357 Runnymede Rd.
Tel. 766-6191

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
128 Fern Ave.
Tel. 532-9471

**BIURO POMOCY
NOWO PRZYBYŁYM**
192 Garden Ave Toronto
Tel (416) 532-1126, 532-4058

czynne **Poniedziałek, Czwartek,**
Piątek 10 - 17
Wtorek - Sroda 10 - 19

Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach

- informacja ogólna,
- sprawy imigracyjne, porady,
- akcja sponsorowania,
- pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
- pisanie "resume", aplikacji o prace oraz podan,
- tłumaczenia, wypełnianie urzędowych form,
- informacja o szkolnictwie,

- tłumaczenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc tłumacza przy wyrobieniu licencji,
- pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i "welfare",
- sprawy i porady socjalne

Zwracamy się z prośbą do Wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem. Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi.

Dziękujemy

Magazyn czynny tylko w czwartki 1-8

Informujemy, że Biuro Pomocy Społecznej mieszczące się w budynku Fern Public School, 128 Fern Ave zostało przeniesione z pokoju 313 do pokoju 103. Numer telefonu pozostaje ten sam tj 532-9471.

Godziny urzędowania
poniedziałki, czwartki, piątki
od 10am 4pm
wtorki, środy od 10 am - 7 pm

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO
206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Poloni zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleniem Ministra.

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podań
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwierzytelnianie podpisów
- legalizowanie kopii

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku w godzinach 10 rano - 4 po południu.

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

KOMUNIKAT

ZADUSZKI W TORONTO

Dnia 1 i 2 listopada 1983 r od godz 16 do 21 zapalanie świeczek i składanie kwiatów pod pomnikiem katyńskim

Dnia 2 listopada o godz 18 zostanie zaciągnięta warty honorowa przed pomnikiem katyńskim, a o 19 odbędą się modły żałobne z udziałem księży

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Dnia 6 listopada w 65 rocznicę odzyskania niepodległości o godz 11 45 zbiórka sztandarów na sali parafialnej Kościoła Sw Stanisława

O godz 12 15 Msza Sw w Kościele

Po Mszy Sw zostanie uformowany pochód na ulicy Augusta, który uda się ulicą Queen pod pomnik Nieznanego Żołnierza, gdzie odbędzie się ceremonia złożenia wieńca

O godz 16 30 - Akademia w szkole na rogu ulic Bloor i Dundas

Prosimy wszystkich o wzięcie udziału w tych uroczystościach

Kongres Polonii Kanadyjskiej
- Okręg Toronto

O tej polonii nie mówi się ani nie pisze, tak jakby ona nie istniała. I prawie nikt nie orientuje się, że na terenie ZSRR żyje dziś ok. 2 mln 275 tys. Polaków. Najwięcej na Białorusi i Ukrainie, sporo na Litwie, niemało na Łotwie i w Kazachstanie, aż 167 tys. w więzieniach, obozach pracy i na zesłaniu. Dyskryminowani, prześladowani, poddawani rusyfikacji, Polacy ci zachowują polskosc i przekazują ją swoim dzieciom.

NIE SPISANI NA STRATY

Nawet radzieckie statystyki, kłamliwe i zafalszowane, potwierdzają prawdę o dyskryminacji. W całym ZSRR istnieje zaledwie 35 polskich szkół podstawowych i 1 liceum, wszystkie bez wyjątku na Litwie. Żadnej nie ma w liczniejszych skupiskach polonii jak Białorus i Ukraina. Wychodzi jedna tylko gazeta w języku polskim, Czerwony Sztandar, wydawany w Wilnie. Nie ma polskich bibliotek ani teatrów, nie wydaje się książek po polsku. Wprawdzie w konstytucji radzieckiej z 1977 r. są paragrafy mówiące o równości praw obywatelskich we wszystkich dziedzinach dla wszystkich obywateli bez względu na narodowość (par. 34 rozdz. 6) i prawie do pobierania nauki w języku ojczystym (par. 45 rozdz. 7), ale ta konstytucja to przecież piękny plakat reklamowy, używany dla "łowienia dusz" naiwnych na Zachodzie i w Trzecim Świecie. Upominać się o realizację zawartych w niej praw żadnemu obywatelowi, nawet temu najlepszej kategorii, czyli Rosjaninowi, nie jest bezpieczne, a tym bardziej Polakom.

"W ZSRR nie wolno być Polakiem" - oto opinia, jaką usłyszał w rozmowie pewien Polak z Kanady na wycieczce w ZSRR od tam spotkanego Polaka. Delikatna, krucha dziewczyna obsługująca stację benzynową na pytanie co tu robi, odpowiedziała: "Jak to co? Przecież jestem Polką. Dla mnie tylko praca tu albo w kopalni". Dodac do tego można jeszcze leśnictwo i rolnictwo. W 1970 r. (wiadomość z radzieckich kół akademickich) wydano niepisane zarządzenie, żeby Polaków i Żydów nie przyjmować na studia wyższe. Oficjalna statystyka uniwersytecka wykazuje, że na 1000 studentów na Litwie jest 53 Rosjan, 34 Litwinów i 9 Polaków.

Polaków najłatwiej jest gnębić, ponieważ rozproszeni są po terenie ZSRR, a tylko istnienie własnego obwoźdu autonomicznego gwarantuje mniejszości narodowej jakieś takie uznawanie jej praw. Polacy w ZSRR nie mają żadnego swego związku i nie ma się co łudzić, by mogli taki zorganizować. Wielki Brat ma dość kłopotów z pacyfikowaniem "buntowczyków" w PRL i nie dopuściłaby jeszcze i wewnątrz imperium mogły się podnosić głosy jakichś "Polaczyszków".

Jedynymi oazami polskości, pomimo prześladowań Kościoła, egzystującymi i uznanymi oficjalnie, są polskie kościoły i kaplice. Jest ich w całym ZSRR zaledwie 30, ale od roku 1970 do 1983 powstało 7 nowych. W Brasławiu w 1978 r. śmierć księdza posłużyła jako pretekst do zamknięcia kościoła, lecz protest ludności pomógł i kościół nie zamknięto. Oczywiście władze starają się zdusić i tę "polską zarazę" i mają nadzieję, że za jakiś czas im się to uda - przeciętna wieku księży wynosi 65 lat, a zgodę na publiczne odprawianie nabożeństw może uzyskać tylko ksiądz, który skończył seminarium w ZSRR, takich seminarium

nie ma poza kształcącymi księży dla Litwy i Łotwy. Każdy ksiądz 40% czasu swego kapłanstwa spędza w więzieniach i obozach. Ale - powtórzmy - na przestrzeni ostatnich 13 lat powstało 7 nowych polskich kościołów. Tu więc właśnie jest iskierka nadziei, że choć niektórzy Polacy rozproszeni po ZSRR mieć mogą jakieś ogniska życia narodowego w postaci własnych parafii.

"Czy wy już nas zupełnie spisaliście na straty?" - pytała w liście do działacza polonijnego z Kanady Polka mieszkająca w ZSRR. Powstała bowiem i została oficjalnie zarejestrowana w kwietniu br. organizacja niesienia pomocy Polakom w ZSRR. Siedzibą zarządu jest Kanada, oddziały organizuje się we wszystkich krajach, gdzie istnieją skupiska polonii. Protektorat nad pracą organizacji objął kardynał Rubin, zarząd stanowią p. Kazimierz Plater-Zybrk z Montrealu, Stanisław Orłowski z Toronto, Antoni Potocki i ks. Włodzimierz Bakanowski z Montrealu. Organizacja ma za zadanie pomoc Polakom i kościołom polskim w ZSRR w dziedzinie oświatowej, kulturalnej, socjalnej i religijnej.

Istnieją bardzo realne szanse udzielania takiej pomocy. Pamiętajmy, że organizacja skupia Polaków, będących jednak obywatelami krajów, z którymi rząd radziecki chce niechęć musi się liczyć, krajów, dla oczu których ZSRR podpisał deklarację helsińską, poumieszczał wszelkie humanitarne i wolnościowe deklaracje w swojej konstytucji i przed którymi niechętnie przyznaje się, że je łamie. Zasada pomocy dla Polaków w ZSRR ogranicza się tylko do ułatwienia im korzystania z praw zagwarantowanych w ustawodawstwie. Wysyłka polskich książek i podręczników szkolnych, finansowanie wycieczek grup polskich dzieci z ZSRR do Polski, uczestnictwa młodzieży w wakacyjnych kursach dla młodzieży polonijnej organizowanych przez polskie uczelnie - oto najważniejsze punkty tej pomocy.

Nie napisano tu o niej w czasie przyszłym, ponieważ pomoc taka już istnieje, aczkolwiek na skalę zbyt małą. Zająmują się nią dwa ośrodki społeczne w Polsce (rzecz jasna nie ma tam mowy o żadnej legalnej organizacji tego typu), dochodzący przesyłki od osób prywatnych, np. p. Plater, przekazawszy 150 dolarów, uzyskał za to wysłanie 1200 elementów polskich wydanych w PRL. Nowo powstała organizacja pomocy Polakom w ZSRR ma w planie utworzenie fundacji im. św. Andrzeja Boboli. Pieniądze z jednorazowej zbiórki, która przeprowadzona będzie prawdopodobnie w kwietniu roku przyszłego, zostaną ulokowane w banku na dobry procent, a procenty służyć będą udzielaniu bieżącej pomocy.

Na pomnik dla ofiar Katynia zebrano przed niewielu laty 160 tys. dol. Nie ma chyba powodów do obaw, by teraz, na pomoc żywym, nie napłynęły ze wszystkich 19 krajów, gdzie istnieją organizacje polonijne wolnego świata, sumy dające szanse zorganizowania owej pomocy na skalę, jakiej oczekują nasi rodacy pędzący życie najcięższe, najtrudniejsze i najbardziej tragiczne ze wszystkich Polaków.

KAROLINA JANKOWSKA

Zamiast

Probowałem na ten temat poważnie, ale nie wyszło. Zdecydowałem się, zatem na formę przesmiewczą, mam nadzieję, że Czytelnicy Echa odczytają bez trudności intencje autora.

Rzecz się - nadspodziewanie - rozrosła, nie chciałbym jednak dokonywać na niej brutalnych operacji. Może uda się opublikować tekst w całości.

Motto

"I ten kto nie śpiewa dziś razem z nami,

Ten jest

przeciwko

nam"

(Włodzimierz Majakowski)

W pierwszym momencie chciałem zawarte w tym artykule przemyślenia przedstawić w formie listu otwartego skierowanego do Was, Towarzyszu Witoldzie. Po głębokiej refleksji odstąpiłem przecież od tego zamiaru, jako że czas dla listów otwartych obecnie nie najlepszy. Co i rusz ktoś - najczęściej bez uzasadnionych powodów - skrobie szniste epistoły, śląc je a to do zapracowanego generała Kiszczaka, a to do nie dosypiającego po nocach z powodu intensywnego myślenia nad skutecznymi sposobami ocalenia Ojczyzny v. premiera Rakowskiego, a to wreszcie do udreńczonych ciężkim wysiłkiem ustawodawczym dzielnych członków polskiego parlamentu.

Obciążenie Was, Towarzyszu Witoldzie Nawrocki, w tych warunkach lekturą prywatnej bądź co bądź korespondencji - wydało mi się czynnością wysoce niestosowną. Stąd wybór tej formy z Wami dialogu, aczkolwiek nie ukrywam, iż towarzyszy mi skromna nadzieja, że ktoś z Waszych licznych bliskich współpracowników - znanych z inteligencji i czujności nadzwyczajnej - rzecz przeczyta i jej esencję wiernie Wam przekazuje.

Po pierwsze więc pragnę stwierdzić, że od początku, tj. od chwili pojawienia się w "Trybunie Ludu" z dnia 29.6.1983 r. artykułu "Literaci i literatura w antysocjalistycznej opozycji" broniłem Was przed małostkowymi zarzutami, jakoby zabrakło Wam cywilnej odwagi, by - jak na kierownika wydziału kultury KC PZPR przystało - zaatakować w sposób jawny i pryncypialny pograżające się w drobnomieszczańskim bagnie i wstecznej ideologii burżuazyjnej polskie środowisko pisarskie. Nie miałem najmniejszych wątpliwości, że użycie wdzięcznego pseudonimu ("Marcin Kowalski") było aktem przemyślanym i słusznym. Tylko skrajny dyktant (zeby nie powiedzieć głupiec), nie znający elementarnych zasad walki politycznej, mógł oczekiwać, że w okresie przygotowywania zdeterminowanej opinii publicznej do tej bolesnej skądinąd decyzji, urzędnik centrali partyjnej będzie angażował się w uwłaczające partii pyskowi prasowe. Co innego teraz, gdy awanturnicze elementy ZG ZLP nie wykazały zrozumienia dla obowiązujących pryncypiołów, kiedy - po bezskutecznych zabiegach ze strony władz o najmniejszy choćby kompromis - trzeba było (w interesie samych pisarzy i całej postępowej części literatury polskiej) związać rozwiązać. Wiedziałem, że gdy nadejdzie pora odpowiednia odsłonić, Towarzyszu Witoldzie, mężnie przyłbicie. I tak się

ciąg dalszy na str. 7

BARANCZAK W TORONTO

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

W niedzielę dn. 23 października br., o godz. 3 po poł. w Domu SPK, 206 Beverley St., w Toronto p. Stanisław BARANCZAK, profesor Harvard University wygłosi odczyt pt.

"Pokolenie literackie 68 roku"

Prelegenta wprowadzi p. Wacław Iwanuk

Prof. Baranczak jest wybitnym poetą nowej fali w literaturze i sztuce polskiej, która przysłała do głosu po odwilży. Związany jest z Solidarnością. Do Harvardu został zaproszony z Polski.

Zapraszamy uprzejmie wszystkie osoby zainteresowane tematem odczytu, nie tylko członków

ZARZĄD ODDZIAŁU

ZABAWA JESIENNA

odbędzie się 22 października o godzinie 8 wieczor, w sali parafii św. Teresy, numer 100, 10-th Street, Toronto (przy Lakeshore Boulevard). Wstęp \$ 8. W cenie kolacja oraz występ piosenki Grace. Informacje oraz rezerwacja

tel. 769-8293

Solidarity Support Committee of Toronto

53 54

Wydział Języków i Literatur Słowiańskich Uniwersytetu Torontonskiego
u p r z e j m i e z a w i a d a m i a , z e

W PIĄTEK 21 października, 1983 r.

w budynku INNIS COLLEGE, TOWN HALL, 2 Sussex Avenue (rog St George Street)

g o s c i e b e d z i e

STANISŁAWA BARAŃCZAKA

POLSKIEGO POETĘ, TŁUMACZĄ, KRYTYKA LITERACKIEGO, JEDNEGO Z ZAŁOZYCIELI KOR-u, współredaktora ZAPIS-u i innych nism podziemnych, obecnie profesora języka i literatury polskiej na uniwersytecie HARVARD

o godz. 4 po odczyt w języku angielskim

"POLISH POETRY UNDER MARTIAL LAW"

o godz. 8 wiecz. Wieczor poetycki Stanisława Baranczaka

UPRZEJMIE ZAPRASZAMY WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH

53 54

NA EMIGRACJI

POSŁOWIE SKARBU NARODOWEGO W KANADZIE

Wezwanie Prezydenta R P , Edwarda Raczyńskiego, do ofiarności na rzecz Skarbu Narodowego jest - jak sam zaznaczył w swoim apelu - czwartym z rzędu od czasu, gdy objął swoje wysokie stanowisko Sama jednak instytucja, o którą chodzi, działa już od 34 lat, powstała bowiem w październiku 1949 roku Jest to, jak się wyraził Pan Prezydent, "nieodzowne narzędzie walki o ojczyznę wolną", dostarcza bowiem potrzebnych środków finansowych na akcje polityczne Rządu R P

Jest rzeczą konieczną, żeby istniał i działał prawowity Rząd Polski na Uchodźstwie, póki w Kraju rządzą władze których nie można uznać za prawowite Nigdy jeszcze nie było tak jasrawo widoczne jak jest obecnie, że Polska rządzi agentura sowiecka, przybrana tylko w atrybuty suwerennej władzy Narodu Polski interes narodowy wymaga, żeby trwała polityczna legalna reprezentacja narodowa poki trwa zniewolenie Narodu Jest nią Prezydent R P i Rząd R P na Uchodźstwie Tylko te władze mają do tego tytuł prawny na podstawie konstytucji, uchwalonej w 1935 roku, gdy Polska była wolna i naprawdą suwerenna

Trzeba wszystkim dostępnymi sposobami świadczyć przed światem, że Polski Naród nie pogodził się ze zniewoleniem i protestuje przeciw niemu Spełniają ten postulat czynniki "Solidarności", które zeszyły "w podziemie" Spełniają go demonstracje publiczne Dają mu pośrednio wyraz orędzia i listy pasterskie polskiego Episkopatu oraz zasady, które głosi wierny syn Ojczyzny zasiadający na Stolicy Piotrowej, Papież Jan Paweł II

W tym powszechnym polskim proteście legalna reprezentacja Narodu istniejąca za granicami Kraju jest sama przez się najmocniejszym protestem Fakt, że istnieje i działa

Prezydent R P i Rząd R P na Uchodźstwie, dowodzi, iż Narod nie pogodził się z narzuceniem znienawidzonego ustroju komunistycznego Świadczy zarazem, że w Polsce sprawuje rządy obce mocarstwo przez powolnych jego rozkazom agentów komunistycznych, przybranych w atrybuty suwerennej władzy narodowej

Jest więc Rząd R P na Uchodźstwie wraz z Prezydentem R P symbolem nieugiętej woli Polaków odzyskania wolności i niepodległości państwowej Lecz jest nie tylko symbolem, przeprowadza bowiem lub inicjuje różne akcje polityczne na rzecz Polski I właśnie do tego potrzebne są fundusze finansowe Dostarcza ich Skarb Narodowy, czerpiący je z ofiarności publicznej Do tej ofiarności wzywa Pan Prezydent Edward Raczyński w swoim apelu z okazji miesiąca października, który tradycyjnie poświęcony jest wzmożonej zbiórce na ten cel

Zbiórka tę przeprowadzą w całej Kanadzie Komitety i Delegaci Skarbu Narodowego pod ogólnym nadzorem Komisji Skarbu Narodowego na Kanadę, podlegającej Głównej Komisji Skarbu Narodowego w Londynie W Toronto, które jest siedzibą naszej Komisji, bezpośrednio zbieraniem pieniędzy zajmuje się Torontowski Komitet Skarbu Narodowego Urządza on "TYDZIEŃ SKARBU NARODOWEGO" zaczynający się 25 września i trwający do 2 października W tym końcowym dniu przeprowadzane będzie zbiórka przed kościołami polskich parafii, po południu zaś organizuje SPOTKANIE TOWARZYSKIE w domu Polskiej Placówki Royal Canadian Legion, Dovercourt Road Nr 805, o godz 4

Prosimy Polonę Torontorską o poparcie tej akcji Wpłat należy dokonywać na adres POLISH NATIONAL FUND IN CANADA c/o Mr Jan Kwaczek, Treasurer, 30 High Park Blvd, Toronto M6R 1M7

KOMISJA SKARBU NARODOWEGO NA KANADĘ

APEL PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rodacy

W tym roku, jak w czterech poprzednich, przypada mi obowiązek wezwania Was do ofiary na Skarb Narodowy

Miesiąc październik jest tradycyjnie miesiącem zbiórki na ten cel Proszę Was byście jak najhojniej sypnęli groszem Wasza ofiarnosc dla kraju i Waszych najbliższych była od lat godna uznania i jest nadal niesłabnąca To obciążenie każdego polskiego budżetu

Ale nie wątpię, że nie poskąpicie i bieżącego października grosza na Skarb Narodowy, który jest nieodzownym narzędziem walki o ojczyznę wolną Prowadzą ją siły niemal wyłącznie ochotnicze, ale i tak akcja polityczna, która rozgrywa się na wszystkich dostępnych nam polach, pociąga za sobą konieczne wydatki

Proszę wszystkich czytelników o uczestnictwo w zbiórce i pewny jestem, że w tym roku próby przescięgnięcia ona znacznie zbiórki poprzednie

Edward Raczyński

KOMUNIKAT

Komitet Skarbu Narodowego w Toronto podaje do publicznej wiadomości, że w czasie trwania "Tygodnia Skarbu Narodowego" w dniach od 25 września do 2 października br - zebrano sumę \$1 749 67

Suma ta została przekazana do Głównej Komisji Skarbu Narodowego

Komitet Skarbu Narodowego uważa za swój obowiązek podziękować Polonu torontorską za hojne datki

Dziękujemy Wielebnemu Duchownictwu za patriotyczne podejście do sprawy Skarbu Narodowego i za zezwolenie dokonywania zbiórki pieniężnej przed kościołami

Dziękujemy również wszystkim tym, którzy poświęcili swój czas zbierając pieniądze w czasie trwania "Tygodnia Skarbu Narodowego"

KOMITET SKARBU NARODOWEGO

fundusz papieża Jana Pawła II dla polskich sierot i opuszczonych dzieci
12 denison ave
toronto ontario M5T 2M4

KOLEJNA LISTA OFIARODAWCÓW KTÓRZY WPLACILI NA LECZENIE URSZULI LEDWON

1	Marcinek Banasik	\$ 10 00
2	Bronislaw Borecki	20 00
3	John Deresz	30 00
4	Teresa i Henryk Glowacki	20 00
5	Genek Jagusinski	50 00
6	Krzysztof (brak nazwiska)	20 00
7	Aleksandra Kwaczek	5 00

8	Bronisława Mazgaj	50 00
9	N N	2 00
10	N N	2 00
11	N N	5 00
12	Ewa i Leon Raszewski	5 00
13	Stanisława Samila	20 00
14	Sodaliczka Marińska - przy parafii Św Stanisława Kostki	700 00
15	Janina Sopol	10 00
16	Zbiórka przed Kościołem Św Stanisława Kostki niedziela 25 września 1983 r	164 00
	niedziela 2 października 1983 r	100 00
17	John Zurawel	25 00
Razem dolarow		1 238 00

Ogółem zebrano od 10 lipca 1983 do 5 października 1983-
dolarow=====9 825 87

V Posiedzenie Rady Narodowej R P w Kanadzie, odbędzie się w sobotę 29 października 1983 r o godz 9 00 w siedzibie Royal Canadian Legion Branch 621 Im Gen W Andersa, 805 Dover Court Road, Toronto, Ontario

Do połowy listopada musi być zebrane 15 000 00 dolarow aby opłacić koszt operacji i leczenia Urszuli W chwili obecnej brakuje 5 174 13 dolarow

Wszystkim ofiarodawcom którzy już nadesłali pomoc dla chorej dziewczynki serdecznie dziękujemy Każda ofiara złożona na leczenie dziecka ma wymowę osobistego uczestnictwa w jego powrocie do zdrowia

Prosimy o dalsze nadsyłanie ofiar, na podany wyżej adres

Toronto dnia 5 października 1983 r

ZARZĄD

KOMUNIKAT NR 18

Komitetu POMOC POLSCE: sygnosc i leki przy K P K - Q w Montrealu

Ze względu na niepełny skład Komitetu, spowodowany okresem wakacyjnym i na nawał pracy w związku z kampanią zbiorczą i akcją uczczenia wizyty Papieża w Polsce oraz z przygotowaniem dwóch przesyłek do Polski, z których jedna odeszła 26 lipca na statku "Stefan Batory", a druga - 10 kontenerow - dwoma statkami linii oceanicznych Canadian Pacific i Sofati (oczywiście w darze), ograniczyłam się w tym komunikacie do podania sprawozdania finansowego na cały okres naszej działalności, t j od lutego 1981r do 30 czerwca 1983r

Rachunek przychodów i strat

Przychód		
Datki otrzymane w gotówce	\$ 496,497 80	
- w naturze (pokwitowane oficjalnie)	161,388 39	
- " " (nieoficjalnie)	877,642 61	
Transport, opakowanie itp ofiarowany (oficj pokwitowany)	50 00	
(bez pokwitowan ofic)	22,683 85	\$1,558,262 25
Dochód ze sprzedaży Kosulek	9,450 00	
- nalepek na samochody	2,289 00	
- czekolad	4,057 50	
- smaczków do przypinania	4,224 94	
Zarobione odsetki bankowe i synek na wyłączenie US fundu	20,021 44	14,418 70
Suma zebrana w czasie teleturniejów, zorganizowane-go przez stację CPMB w Montrealu, z udziałem Komitetu	47 820 00	
Przychód brutto	\$1 640 422 39	

Rogochód

Przekazy do K P K - Zarząd Główny w Toronto	\$ 47,820 00	
Stacja Radiowa CPMB w Montrealu	128,820 00	
Komitet Pomoc Polsce	61,000 00	\$3,511,702 39

Wydatki

Przesyłki do Komisji Charyt, Episkopu Polski i Banku Lekow N S Z Z Solidarnosc (w 1981r - towary zakupione do - jak wyżej - towary otrzymane w darze	358,404 62	
Transport, opakowanie itp podarowane - wykorzystan	1,039,031 00	
Koszt swolki darow, opakowania, transp lądowego	22,733 45 x)	
organizacja zbiorow publicznych i propagowania naszych akcji	31,720 85	1,453,959 92
Koszty Administracyjne: Telefony, telegramy, telexy , opłaty pocztowe, materiały biurowe bankowe	11 740 43	57,742 47
Koszt zakupu: kosulek	1,307 30	
nalepek na samochody	19 49	
czekolad	6,886 05	
smaczków do przypinania	1,773 98	
	2 268 00	
	986 37	24,981 62
Dochód netto	\$ 32,760 85	

Aktywa i pasywa

Cotowka w banku i kasie podręcznej	26 271 35	
Udział w Polskiej Kasie Oszczędności	5 00	
Towary zakupione do następnej przesyłki	6,584 50	32,860 85
Rachunek do zaplaceniam	100 00	
Saldo	\$ 32,760 85	

x)wartosc frachtu lotniczego i morskigo przesyłek wyslanych samolotami LOTU i statkami Polskich Linii Oceanicznych nie objeta ta suma

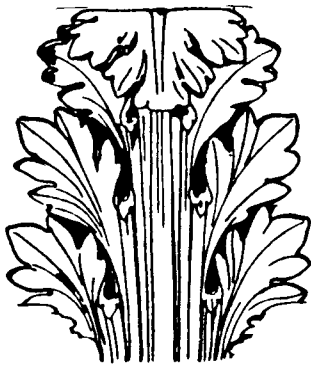
Organizując komitet Pomocy Polsce, na początku lutego 1981r, przewidywalismy okres trwania naszej akcji na okolo dwuch lat i wytyczyli sobie ambitny plan zebrania \$1,000 000 00 Przekroczywszy okres trwania naszej akcji o prawie pol roku nie przewidujemy mety naszego dzialania Wismy tylko, ze nasza pomoc jest nadal potrzebna rodakom w kraju Zachęcamy przy tym pozytywnym wynikam naszej pracy, wytyczmy sobie nowy, ambitny plan osiagniecia sumy 2 000,000 00 na trzecia rocznice naszej dzialalnosci, t j do lutego 1984r Liczymy na dalsza ofiarnosc tak Polonii, jak i spoleczestwa kanadyjskiego i wierszym, se nie sawiada one ani naszych oczekiwan, ani - co wazniejsze - oczekiwan naszych rodakow w kraju

Za Komitet Pomoc Polsce: sygnosc i leki przy K P K - Q w Montrealu

Sierpień 1983

Mandy...
Wanda Szczepanińska
Sekretarka Generalna
p o Skarbnika

WIADOMOŚCI Z ŻYCIA POLONII MONTREALSKIEJ

NAJNOWSZA KSIĄŻKA O WIZYCIE PAPIEŻA W POLSCE

Tytuł "Druga wizyta Jana Pawła II w Polsce", wydana w Paryżu przez wydawnictwo Cana, autorstwa - Jean Offredo i Dominique Le Corre, znanych dziennikarzy francuskich, wybitnych znawców i propagatorów spraw polskich Teksty w języku polskim i francuskim, 160 str, 75 fotografii, większość kolorowych Piękne wydanie albumowe na kredowym papierze, cena tylko 16\$
Do nabycia u p Jerzego Skrodzkiego, 3465 Hutchison St, # 1002, Montreal, tel 845-46-84

GABINET

DENTYSTYCZNY

Christine E Marczuk, D D S
Barbara B Marczuk, D D S

Ogólne leczenie dentystyczne
Przyjmujemy od poniedziałku do soboty

Tel (514) 934-0181
4773 A Sherbrooke St West
Westmount, Montreal (que)
H3Z 1G5

Adres redakcji
84 90th Ave LaSalle, Que ,
H8R 2Z4
12453 Pavillon, Pierrefonds,
Que , H8Z 1M6
Korespondenci Tel 336-8136,
271-4002, 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
tel 481-1094, 525-8646

Uprzejmie zawiadamiamy szanownych czytelników o zwiększonej ilości punktów zajmujących się sprzedażą "Echa" w Montrealu Można je obecnie kupować w następujących miejscach

- 1 Kościół Sw Trójcy - przed sumą
- 2 Kościół M B Czystochowskiej - przed sumą.
- 3 Kościół Sw Wojciecha - po sumie
- 4 Sklep z gazetami - 3511 Boul St Lorent
- 5 Sklep z gazetami - 12-48 Peel, k Ste-Catherine
- 6 Kiosk z gazetami - Ave des Pins, k Boul St Lorent.
- 7 Sklep spozywczy 2657 rue Rouen, w p Jajowy
- 8 Sklep spozywczy - 3561 rue Belair, w p Grocholski
- 9 Sklep spozywczy, Marian - 4355 Boul St Lorent
- 10 Boulangerie-Syrenka - 4371 rue Belanger, w p Mitrowsku
- 11 Alfred Delicatessen - 1766 rue Centre, w p Chruscicki
- 12 Sklep spozywczy - 1903 rue Jolicoeur
- 13 Fruiterie Ludmila 65 90 Ave Ville la Salle
- 14 Sklep Old Europe, Alexis Nihon
Plaza Metro Atwater

We wszystkich sprawach dotyczących kupna i sprzedaży gazety, można się kontaktować

Tadeusz Kruszewski
737-39-45

Krystyn Piętka -
727-72-57

Bromke - kompleks polski

Zbigniew Farmus

Ponoc ET pisze o Adamie Bromke, bo cierpi na kompleks profesora. Czy na kompleks tytana realizmu i pozytywizmu cierpią również w Polsce? Bo też napisali o czołowym myślicielu z Hamilton (zawsze to kilkaset tysięcy ludzi - licząc niemowlęta) "Tygodnik Powszechny" napisał krytyczne. Uznał m.in., że profesor myli romantyzm z idealizmem oraz, że oceniając okresy historii Polski arbitralnie szafuje etykietkami oraz beztropko szermuje analogiami

Duży kompleks. Większy chyba od naszego bo na odległość "Polityka" wyraziła się o profesorze niezwykle pochlebnie. Pomijając drobne uwagi krytyczne uchodzące zresztą za dobry ton w przypadku tzw. obiektywnej i w rzeczy samej dialektycznej recenzji zaakcentowała wszystko to co składa się na ogólną "notoryjnie pozytywną" i partyjną ocenę profesora myśliciela prawidłowy i to jeszcze jak Pomimo ze z Zachodu i pomimo ze kiedyś jak go wywieziono z Polski, to już na stałe nie chciał powrócić (silne zadatki na myśl

o Polsce nieprawidłowe). Ale dowiodł własnym życiem i czynem, że jest prawidłowy i tu "Polityka" wylicza jak się zachowuje i co myśli "przenikliwy" badacz okresu 1968-1982 w Polsce. Regularnie odwiedza Polskę, udziela wywiadów prasie polskiej, uwolnił się od stereotypów zachodnich "sowieologów", zajmuje się sprawą polską w sposób ciągły i ma porządkującą koncepcję historyczną tzn "dialektykę idealizmu i realizmu - względnie romantyzmu i pozytywizmu" itd ciągnie się wyliczanka prawidłowości profesora,

którą skonstruował (na zamówienie?) Stefanowicz (też prawidłowy). Ogółem prawidłowość Bromkego polega zdaniem "Polityki" przede wszystkim na tym, że trwa przy swoim osamotniony, pomimo że jego realizm w różnych kręgach uznawany jest za dywersję. No pewnie, najbardziej prawidłowy to ten, który się sprawdza na najtrudniejszym odcinku (i jeszcze wśród obcych). Po drugie, na tym, że głosi prymat polityki zewnętrznej (zagranicznej) nad wewnętrzną. Wykazac na tej podstawie, że należy się pogodzić i zaakceptować prymat

ZSRR nad Polską można z łatwością

Tekst Stefanowicza o Bromke jest tekstem propagandowym pomimo całego zargonu akademickiego, który ma to ukryć Stefanowicz stwierdza, że Bromke jest prawidłowym uczonym i realistą gdyż, nie podobała mu się już linia Gierka prowadząca do wielkiego kryzysu oraz powierchowości i oportunistycznej polityki "jak bezkarne otwarcie na Zachód, umizgi wobec Kościółki, ludzi kultury i rodzącej się podziemnej opozycji" (sic!) Wniosek już wtedy trzeba było wzięc za mordę to nie byłoby Solidarności i jej ekscesów oraz radykalnych żądań. Ale na szczęście zwyciężył ponownie realizm, tzn Jaruzelski, Rakowski i spółka, a Polska znowu przestała być czarną dziurą w Europie.

Zachód zastosował sankcje i podniósł wrzawę, ale jaki i czyj Zachód. Wszystko jedno jaki i czyj, na pewno nieprawidłowy. Ale jest jeszcze Zachód prawidłowy. Zachód prof Bromke. Wszyscy Ci, którzy zaczęli wątpić w ten Zachód i prof Bromke po przeczytaniu krytyki Bromke na łamach "Tygodnika Powszechnego", odetchnęli z ulgą po przeczytaniu apologetyki kontynuatora realizmu w polskiej myśli politycznej.

Pewnie ich niewiele, ale w propagandzie liczy się każda zdobyta dusza.

I oto znalazł się człowiek, który uzasadnia niewolę i dodaje jeszcze, że jest ona korzystna.

Właściciele PRL nie poczuli kompleksu. Z tego samego obejścia. Swoją chłop.

ADAM BROMKE znany jest dobrze w naszych kręgach politycznych i intelektualnych aby uniknąć dwuznaczności wyjasniam natychmiast iż jest to notoryjność pozytywna. Warszawski powstaniec który po wywiezieniu do Rzeszy pozostał na Zachodzie i obrał karierę uniwersytecką specjalizując się w naukach politycznych potrafił nie tylko zadzierać i cnie więzi przyjaźni w macierzy regularnie odwiedzanej lecz także — i zapewne dzięki temu — uchronił się od takich seryjnych stereotypów które przesładują niemal wszystkich tzw. sowologów. Zauważać bawem dygresyjnie że jest to dyktando na szczególne. W odróżnieniu od innych nauk kierujących się heurystyką czyli sztuką stawiania hipotez na podstawie nagromadzonych materiałów i przy pomocy odpowiednich narzędzi badawczych — socjologii — albo kreminologii — poszukuje dowodów lub wyjaśnień dla z góry przyjętych aksjomatów podanych do wierzania przez rządów politycznych i niesorawdzalnych w dowsz. Otóż prof Adam Bromke od tego schematu odstaje w sposób godny uwagi aczkolwiek — czy to dla potrzeb rynku czy w wyniku uniknięcia *dehumanizacji prawa oszozy* ulega ma nieze branzowej mianowicie namiennej skłonności do sygnifikacji procesów społeczno-politycznych a także skłonności do swego rodzaju idolatrii która polega na uporczywym cytowaniu dęcy nielicznej listy personalnej (ponieważ na którymś jej miejscu znalazł się również nizej podpisany proszę to traktować jako stwierdzenie faktu, a nie wyraz zawisł).

Szczególną zasługą Adama Bromke jest to że zainteresowanie sprawami polskimi przejawia i ujawnia w sposób ciągły zas swoje refleksje podporządkowuje pewnej koncepcji historycznej która może być dyskusyjna ale z pewnością posiada duże walory poznawcze i porządkujące. Mam przed sobą trzy książki, poświęcone wyłącznie o systemu krajowi i stanowiące kronikę zachodzących w nim zmian — nie tylko kadrowych Poland's Politics Idealism vs Realism (Polityka w Polsce idealizm przeciwko realizmowi) wydana w 1967 r obejmująca pierwsze dwadzieścia lat Polski Ludowej i zapowiada dichotomiczne kryterium oceny jej dziejów politycznych. W 1981 r Bromke wydał zbiór esejów Poland the Last Decade (Polska ostatnie dziesięciolecie) dwa lata później Poland the Protracted Crisis (Polska przewlekły kryzys). Obie ostatnie pozycje różnią się niewiele. Okładka tej sprzed dwu lat przedstawia kontury Polski przypięczone emblematem Solidarności na następnej portret Wałęsy jako symbolu tego ruchu zajmuje już tylko szosa część tableau na którym widnieją ponadto wizerunki trzech kolejnych pierwszych sekretarzy KC PZPR i dwóch prymasów Polski. W treści jest to reprint poprzedniego wwydania uzupełniony o artykuł z okresu stanu wojennego w Polsce i wzbogacony indeksem nazwisk.

Jak wspomiałem idea wiodąca jest u Bromkego dialektyka idealizmu i realizmu — względnie romantyzmu i pozytywizmu — która zdaniem autora stanowi leitmotiv naszej historii przynajmniej na przestrzeni ostatnich dwu stuleci. W jego koncepcji, wiąże się to ze zjawiskiem, od którego przystąpił do porządkowania — prymatem polityki zewnętrznej nad wewnętrzną. Innymi słowy postawy idealizmu i realizmu nie są tyle motywowane uwarunkowaniami rozwoju wew-

nętrznego i oceną możliwości w tej dziedzinie co głównie jeśli nie wyłącznie, sytuacją międzynarodową państwa, przede wszystkim w relacji z sąsiadami. Profesor Bromke, meco sładami Spenglera i Toynbee, uwypukla cykliczność owego procesu wskazując na okresy przewagi jednej lub drugiej postawy — moim zdaniem nazbyt sumarycznie ale byłaby to już dyskusja historyków a nie politologów — jednak nie całkiem rozdzielnie. Przeciwnie, uważa owe dwa światopoglądy — w świecie znaczeniu terminu — dążą do równowagi, a następnie syntezę. W każdym z nich dostrzega mechanizmy samoregulacji tych wektorów funkcyjnych — dawniejszym i współczesnym społeczeństwom polskim. Osobnie i czuje się lepiej w klimacie realizmu przyznaje z jego mistrzami w uprawianiu polityki — samemu nauce amerykańskiej szkoły tzw. realistów (Morgenthau i inni) zas ulubionymi autorami w sprawach polityki polskiej Dmowski, Stomma, Szczepanski jako realizcy co prawda jakimś odmiennej proweniencji. Z warsztatowego punktu widzenia na liście tej powiem się znaleźć ówczesni Piasecki zapewne jednak, względny natury faktycznej skłonił autora do pominięcia jego postaci.

Owa skłonność ku realizmowi — przypominam zakotwiczonemu w stosunkach między Polską a jej sąsiadami — spowodowała pewne osamotnienie autora. Dla konfrerów i sowieologów — kół emigracyjnych — prawdziwym amerykańskim i realizm jest oznaką kretulacji i znowt ubogi jak naczelnik krętemu oceny posaw Polaków i zasada — i tych przez nie losów kraju. Aby posłużyć się przykładem zgodnym z intencjami autora u progu trzeciej, niepodległości sojuszu polsko-radzieckiego był dla komunistów polskich przede wszystkim kwestia załad czwili dealów tym dogodniejszą iż zgodną z realizmem politycznym w oczach konserwatystów w rodzaju Aleksandra Bochenńskiego — umożliwiając rzecz pars pro toto — był to czyści realizm jednak poeony do rangi zasady politycznej czwili nacechowany swoistym idealizmem dla innych jeszcze — i to wielu — był po prostu czwistem pragmatyzmem. Przenosząc to zestawienie na grunt spraw wewnętrznych i bardziej aktualnych kierunek i granice przemian w Polsce lat osiemdziesiątych w oczach jednych są wiza socjalizmu i jego możliwości twórczych — czwili w siacie kategorialnej Bromkego znajdują się w polu idealizmu, czego zresztą autor sam nie dostrzega — podczas gdy w uszach innych pobrzmiwia tylko sławetne „point de réveries, messieurs”.

Schodząc jednak z pola rozważań historycznych a zarazem ideologicznych ku faktograficznej i analitycznej warstwie książki należy stwierdzić bezstronnie iż Bromke na ogół prawidłowo miejscami wręcz przenikliwie opisuje wydarzenia w Polsce pomiędzy 1968 i 1982 rokiem. Upadek Gomułki a następnie Gierka przypisuje niezdolności obu przywódców do zrozumienia dynamiki przemian pokoleniowych a także konieczności autentycznych i głębokich nie zas pozorowanych reform w systemie zarządzania państwem i gospodarką. Bardzo trafnie zauważa że proklamowana i zresztą w szczytą realnie przez Gierka polityka gospodarcza dynamicznego rozwoju zawieszona została w próżni właśnie z powodu niechęci do zmian systemowych i musiała skonać się faktem. Aczkolwiek znajdują się dalsze w Polsce regony ludzi przewaga

cyh co najmniej na swój honor iż już w 1975 r. wiedzili że gierkowski i prowadzą do nieuchronnego kryzysu to jednak tylko w kanadyjskiej głuszy ktoś to wówczas napisał i wkrótce opublikował. Mój wyraznie ale dostatecznie asno Bromke akcentuje powierchowość czy też oportunistyczność takich i ości polityki lat siedemdziesiątych jak bezkresne otwarcie na Zachód umizgi wobec Kościółki ludzi kultury i rodzącej się podziemnej opozycji.

Właśnie jednak w odniesieniu do opozycji Bromkego w pewnej chwili opuszcza realizm. W artykule datowanym jesie 1978 r. przedstawia or KOR, RPO i o podobne twory i mał jako RGO z czasów okupacji apolityczną organizację charytatywną której zadaniem jest niesienie pomocy i ulgi ludzom nekąnym przez władzę. Jeśli zaś domagają się reform to rozumny umiarkowany i właściwie socjalistyczny. Pogląd ten zostaje jednak skorygowany pod wpływem wydarzeń kryzysowych szczególnie jesie 1981 r. Autor w pełni dostrzega iż pelzająca rewolucja — jak to określa — przekroczyła granice realizmu, a ton zjazdowi Solidarności nadał radykalowe, czyli w naszym zargonie ekstremistyczne Nawazując do głosnej niedgdy książki Cywńskiego Rodowody Niepokornych — i upatrując w niej przesadnie zaczątek opozycyjnego fermentu umysłowego — Bromke ocenia ten sposób myślenia jako wishful thinking, szkodliwy dla przyszłości Polski. Dlatego w wywiadach udzielanych prasie polskiej w latach 1981 i 1982 (Polityka) "Zycie i Warszawa" "Lad" nie skrywając swojej sympatii dla procesu odnowy — i dla pierwotnych idei Solidarności — przestrzegając przed przekraczaniem dopuszczalnych rozsądkiem granic przed samozniszczeniem dzieła reformy i osiągniętych parametrów suwerenności wewnętrznej. W ogóle jest on z wolennikiem spokojnego i stopniowego procesu reform, na wzór węgierski.

Jak zauważono wyżej, myślą Bromkego rządzi prymat polityki zagranicznej co jest zresztą zrozumiałe i tu podkreślić warto trzy jego podstawowe założenia. Po pierwsze Polska nie może być permanentnie czarną dziurą w Europie. Albo będzie państwem stabilnym i międzynarodowo aktywnym albo zginie. Po drugie naturalnym środowiskiem polskiej racji stanu i znaczenia jest odprężenie między Wschodem i Zachodem jednoznaczna jest — motywowana bezsprzecznie patriotyzmem autora lecz również stereotypowym podejściem — ideologicznym — zyciowość i a procesu odprężenia od ukadu z RFN po Helsinki oraz wiarą w możliwość jego odrodzenia przy aktywnym udziale Polski obecnej dekady. Po trzecie co bardziej incydentalne ale istotne moralnie i politycznie prezentuje się on opinii zachodniej jako zdecydowany przeciwnik sankcji ekonomicznych, naroznych na Polskę szerzej zas ujmując — ostracyzmu czy prócy izolowania naszego państwa na arenie stosunków Wschód-Zachód.

Bilansując ostatnie podobnie jak poprzednie dzieła prof Adama Bromkego z punktu widzenia kompetencji stosowanych kryteriów oceny i wprowadzanych z analizy wniosków wyróżnia się dodatnio w zagranicznej literaturze politologicznej poświęconej krajom socjalistycznym wśród nich — Polsce.

Adama Bromke myśli o Polsce POLITYKA 11 NR 39 (1177) LXIX, 1983 R.

Prof. Bromke skrytykowany w Polsce

W numerze 31 z dnia 31 07 1983 r "Tygodnika Powszechnego" Prof Bromke doczekał się krytyki swoich poglądów w artykule Piotra Wandycza pt "Realizm, idealizm a historia" Oto odnosny fragment. *Próbę zastosowania kryteriów realizmu, idealizmu jako klucza do historii Polski podjął kanadaniec lat temu politolog polski wykładający w Kanadzie, profesor Adam Bromke. Zaprezentował ją w swej książce "Poland's politics Idealism versus realism", a następnie rozwinął w wielu artykułach naukowych i popularnych. Ostatnio sformułował swą tezę w najbardziej lapidarny sposób w niedużej książeczce "Romantyzm czy realizm?"* *Znajdujemy w niej następujące zdanie "Cykl historii Polski, co sprawdziło się raz jeszcze, działa z precyzją przysłowiowego szwajcarskiego zegarka. Po okresie politycznego realizmu w latach pięćdziesiątych i szesdziesiątych zatrumfował znow polityczny romantyzm. Osiągnął on swoją apoloگیę w okresie szesnastu miesięcy "narastającej rewolucji" aż do wprowadzenia stanu wojennego w grudniu 1981 r." (s 1) Autor pisze dalej, rozwijając swą cykliczną interpretację dziejów Polski "Od wojen napoleońskich, aż do tragicznego powstania przeciw Rosji w 1863 r. panował romantyzm, następnie zaś, aż do pierwszej wojny światowej (choć już od ostatniej dekady ubiegłego stulecia chylił się ku upadkowi) przeważał realizm. W okresie lat 1918-1945 Polacy wrocili znow do romantyzmu" (s 2).*

Cytaty te nasuwają następujące refleksje. Primo, uderza dość arbitralnie, z punktu widzenia historyka, przyklejanie etykietek do całych okresów dziejowych oraz beztropkie szermowanie analogiami, szukanie podobieństw historycznych jest oczywiście pożądane i cenne pod warunkiem, że nie popetnia się anachronizmów. W tym względzie podzielim w zupełności pogląd Andrzeja Micewskiego, wyrażony w "Tygodniku Powszechnym" 3 X 1982. Micewski pisał "Od dawna już próbuję przekonywać, że mechaniczne przenoszenia, na użytek dzisiejszy, historycznych szkół polskich myśli politycznej XIX i XX wieku i jeszcze wcześniejszych jest myślowym i ideologicznym nieporozumieniem". Secundo, utożsamianie słowa romantyzm z idealizmem lub zastępowanie jednego drugim, wydaje mi się również pewnym nieporozumieniem.

Tyle Piotr Wandycz

Od Redakcji ET. Wydawało się niektórym że prowadzona przez nas krytyka poglądów prof Bromke to wyskok młodych emigrantów a tymczasem także i w Polsce opinie Profesora budzą sprzeciw. Ciężko wym jest czy Tygodnik Powszechny też będzie zmuszony do przeprosin?

Jackowi Kaczmarowskiemu i stertom kamieni

Tylko 4 koncerty i zaledwie kilkaset osób
Prosta wymierna odpowiedź - jaka jestes emigracja?
Tak, przede wszystkim szumna, pogardliwa nowa emigracja - kształcona, wybredna, politycznie wyrobiona wprawiona w czytaniu wspaniałości i ironii

Jeszcze niedawno w zasięgu najbliższej pamięci szamocę się wzruszenie i słomiana duma, kiedy ze słowami Jacka Kaczmarowskiego śpiewaliście o wyrzucaniu zębów krat i łamaniu bata

My z PCAG sprowadziliśmy Go przede wszystkim dla Was, którzy słuchaliście go nabożnie w milczeniu, na festiwalach, na ulicach, w uniesieniu sukcesu, co choć okupiony przez tysiące, milionom się dostał

Popatrz, Jacku poeto, na tych, którzy Cię nie przyszli słuchać Oto siedzą w knajpce, sprowadzają żony z piekła To nawet nie martwe pomniki w twoich "Trollach" to skalne rumowisko rozrzucone to tu to tam, bez kantów, wygładzone, jednakowe Po bolesnym rozpadzie skały została im ochota na śmiech i ekspresowe czyszczenie sumien

Więc walą na koncerty składek krajowych A w kraju luz! Pani Santor śpiewa o jedności rodaków Cudownie! Konferansjer mówi, że zarabia grosze - a patrzcie jaka zadowolona, jak pięknie wygląda!

Po coż wlec łachman starej załoby Wszak mamy normalizację Stan wojenny skończył się i pora na odbudowę! A co, Bielicka, to nie nabija się z rządu? Do diabła ze skowytem zapomnianego barda - krzykacza ekstremisty jednego! Trzeba jeszcze pozyc!

TROLLE

*Wyszliśmy na powierzchnię i brzask nas zaskoczył
Jeden promyczek słońca zamienił nas w glazy
Krew sypie się jak piasek, chłód do serc się wlitoczył
Mech porośł oczodoty i do uszu wiazi*

*Więc tkwimy jak posągi
wymarłych gatunków
Bawią się między nami
elfy i krasnale
I złością nasze ciała
szaradą rysunków
W ich natwim języku
co nie zna nas wcale*

*Mówią czarnoksiężnicy, że świat pękł na dwoje
i jednym dane w słońcu żyć a innym w mroku
Stąd nie chciana kamiennosc i czczone naszych rojen
na pradawnym i cudzym oparte wyroku*

*Ale myśmy już drgnęli
Trą o siebie stawy
Głos się prawie dobywa
z żywych głębin skały
Stopy nasze znów czują
wilgoc młodej trawy
zmysty znów odbierają
to, co kiedyś znaty*

*Jeszcze dzień a ruszymy, by krypt kruszyć
i uwalniać spod ziemi bogów ociemniałych
Drugie słońce pojawi się w planet obrotach
by ożywić zastygłych i ogrzać skostniałych*

*Jesli nie, zostaniemy
jak pomniki mroku
Jak nagrobne figury
istot jeszcze żywych
I nie będzie na świecie
spokojnego roku
I nie będzie na świecie
naprawdę szczęśliwych*

Zobacz Jacku, a ci też nie przyszli, siedzą nad czwartym piwem, wyją samotnie nad losem Im stara piosenka eksportowej Santor już szarpie wnętrzności Po co jeszcze do tego twoje parzące słowo Zapomnieć, zapomnieć

A tu obok na sali Działacze Kolejny bal dobroczynny, wielka akademii, wspaniały pochod, wieniec, sztandary, przemówienia, sprawy naczelnego wagi - święta pamięć Ojczyzny Oni to właśnie zajęci niesłychanie, wryci w mech, wsłuchani w dalekie głosy zasiedli z powagą za długimi stołami A coż ich Trolli gołowas, ten przybłąda nauczyć?

A tam małe mieszkanko na dorobku, dywanik, kanapka, nad nią obraz "wymiarowy" na ścianie, a jeszcze to, jeszcze tamto "Pewnie, że piękne te piosenki My je mamy, przegraliśmy od kolegi, co kupił taśmę Ale czemu bilety takie drogie, to nie na naszą kieszeń?"

I jeszcze jeden, co mu "żona płacze w kuchni, jak stale to puszcza" Zna to na pamięć, po co ma iść na koncert?

A za nim tłum tych, co już do dzieci mówią po angielsku, choć im do obywatelstwa daleko Polityczni uciekinierzy, chodzące wyrzuty sumienia wolnych społeczeństw Rodacy Ojca Świętego

Ale nie martwcie się wszyscy Jacek Kaczmarowski, wasz straszny poeta już pojechał sobie W Hamiltonie nie wystąpił dla kilkunastu osób, w Oshawie śpiewał dla pięćdziesięciu

Kilkuset zastygłych, porażonych wyrazistością i mnogością obrazów, ogłuszonych twoim rozpaczliwym krzykiem, wystarczy Ci Jacku byś tworzył nadal Z kraju do kraju z niedobrą wroźbą, z przekleństwem naszej bezsily Od Twojego wyjazdu, będę nosić wiarę, że wrócisz do nas znów Wiarę podszytą strachem o Twoją dojrzałą ogromnie młodość Tłucze się gdzieś w pamięci, powiedzenie o wybrancach bogów z doświadczeniem filozofów i zwykłych ludzi o oslepiającym działaniu jasności

Zaskoczeni tym całym patosem, wybaczone ten ton To nie recenzja i nie wyskok zartownia Mówimy o polskim wieszczu, a tu cynizm wyniesiony z ojczystego kraju zasycha I niech się obrazają i szydzą zawistni o uznanie poeci Tak czuję

Grazyna Farmus

Do Redakcji Echa Tygodnia

W numerze 53 ET ukazał się Wasz wywiad z Jackiem Kaczmarowskim i Krzysztofem Gugą Wywiad ten wzbudził nie tylko we mnie zastrzeżenia Oto one

1) Stwierdzenie we wstępie że stosunek do ich sztuki musi być sprawą osobistą każdego Polaka dlatego nie sposób pisać o ich sztuce tak jak nie sposób pisać recenzji o religii

Nieprawda

O sztuce Kaczmarowskiego i Gugy na pewno można i należało napisać recenzje Potrzebne były do tego dwie rzeczy Umiejętność i odwaga

Nikt (poza niewierzącymi) nie szuka recenzji o religii ale rozszerza swój światopogląd czytając o religii, a to duża różnica proszę Redakcji

2) ET zrobiło unik Zamiast recenzję z wieczoru Kaczmarowskiego i Gugy wieczoru który był jednym z największych przezyc polityczno-kulturalnych w ciągu ostatnich kilkunastu lat polskiego Toronta dostaliśmy wywiad z obu artystami

Nie mam nic przeciw wywiadam Rozszerzają wiedzę o artystach A także o poziomie tych, co wywiad przeprowadzają

Nie odpowiada mi (i wielu innym czytelnikom ET) besserwiskerski ton przedstawiciela redakcji ET w takich np. dwóch powtarzających się pyraniach

1) ET wydarzenia o których Pan śpiewa zawierają same w sobie olbrzymią dawkę tragizmu a Pan nadaje im jeszcze szalenie ekspresyjny wyraz Czy nie jest tego za dużo?

2) ET mnie chodziło o co innego czy nie sądzi Pan że nadmiar ekspresji może osłabić wymowę tekstu?

Wywiadowca z ET chyba musiał być przycmiony sutym obiadem w Dzień Dziękczynienia którym się chwali w pierwszych słowach swego elaboratu (i czym się tu chwali nadzianym indykiem ze za praszą na obiad? za co dziękczym? Stuknijcie się panie i panowie piśnicy w ET w głowy!) Przycmiony bo nie słyszał reakcji publiczności która odebrała krzyk Kaczmarowskiego nie tylko bez zastrzeżeń ale z przeogromnym aplauzem

Piszący ten list od bardzo dawna nie cierpi lepiej wiedzających znawców i do tego (co idzie często w parze) metaktownych
Musiałoby coś innego niż nadmiar ekspresji Kaczmarowskiego uczyć

przedstawiciela ET Ale zostawmy to na kiedyś indziej Z ogromną satysfakcją przeczytałem ripostę Kaczmarowskiego Uważam że mam prawo krzyknąć!

Czy Redakcja ET nie wie że naród polski żyje spętany wciśniętym w gardło krzykiem nienawisci i trwogi?

A za tym więcej szacunku dla Kaczmarowskiego i czytelników Waszego własnego pisma którzy nie aprobują Waszych rad zalecających ciszenie decybeli, bo to szkodzi odbiorowi

Słowo własne o Kaczmarowskim i Gudze Jacek Kaczmarowski i Krzysztof Guga to nie tylko artyści bardzo wysokiej klasy To nosiciele tego czym dzisiaj żyje naród polski A za tym ciszej Panowie Redaktorzy i trochę więcej taktu!!!

Rozczarowany CZYTELNIK

P.S Nie od rzeczy będzie przypomnieć ostatni zapis Arthura Koestlera w Jego notatniku 1983 krótko przed śmiercią "Thou shalt not carry moderation to extremes"

PIOSENKI JAZDY POLSKIEJ

Pierwsza brygada, O moją rozmarynie, Marsz Halerczyków, Idzie żołnierz, Białe róże i 24 inne najbardziej popularne piosenki żołnierskie z lat 1914-1921 wydane nakładem PCAG

Przeboje trzech pokoleń Polaków

Tej książki nie powinno zabraknąć w żadnym patriotycznym domu Do nabycia w Biurze Pomocy Nowo Przybyłym, K Gift Shop Cena \$3

Całkowity dochód ze sprzedaży przeznaczamy na pomoc Polsce PCAG

PRAWO I TY

Mecenas January

Sprzedaz warunkowa Conditional Sales

cja sprzedazy warunkowej pozwala im cieszyć się potrzebnym (lub wymarzonym lecz nie zawsze potrzebnym) przedmiotem, bez uprzedniego długotrwałego, męczącego odkładania dolara po dolarze w banku

Słowo przestrogi

Tu jednak konieczna jest dysgresja w postaci słowa przestrogi od człowieka starszego wiekiem i doświadczonego życiem. Łatwość korzystania z kredytu jest dla wielu **wielkim niebezpieczeństwem** i była przyczyną nie jednego **nieszczęścia**, leżała u podstaw nie jednej rozbitej rodziny, nie jednego przypadku zaburzeń psychicznych, alkoholizmu, narkomanii i nie jednego zamachu samobójczego, nie mówiąc już o niezliczonych nieprzyjemnościach z **komornikami** i licznych zatargach z prawem. Pokusa jest wielka - oto przedmiot

naszych marzeń, dostępny za cenę kilku podpisów złożonych w obecności nadskakującego sprzedawcy i małej zaliczki, może się stać **NASZ WŁASNY, JUŻ DZISIAJ!**

Oto już za kilka godzin komplet nowitkowych mebli stanie w naszym **living-roomie**, oto największy i najlepszy kolorowy telewizor będzie już od dziś umiłał nam co wieczór życie, oto zajędziemy za kilka godzin pod dom, osmiocyndrowym wozem, połykającym nowym lakierem

Ulegając pokusie nabywca często zapomina o paru rzeczach. Po pierwsze, towar kupiony warunkowo, czyli np. na spłaty, **nie jest jego własnością**, lecz własnością sprzedającego, dopóki nie zostanie spłaconą ostatnią ratą, wraz ze wszystkimi procentami. Po drugie, od momentu złożenia podpisów, zaczynają się liczyć terminy spłat kapitału (cena nabywanego towaru) i procentów o kapitału. Spłaty są zwykle miesię-

czne, czasem tygodniowe. Zna - czy to, że nasz miesięczny budżet, przez długie miesiące a najprawdopodobniej przez parę lat, będzie obciążony dodatkowym zobowiązaniem. **Czy nas na to stac? Czy nie braknie wtedy na dobre mięso dla dzieci, na owoce, na lekarstwa w razie potrzeby?** Czy budżet będzie w stanie pokryć wszystkie wydatki pierwszej potrzeby? I wreszcie - czy jesteśmy pewni, że przez okres spłat uda się nam utrzymać budżet na obecnym poziomie? Innymi słowy, czy nasze obecne dochody miesięczne lub tygodniowe nie skurczą się w istotny sposób na przykład z powodu chwilowego bezrobocia, czy choroby?

Do sprawy budżetu osobistego lub rodzinnego powrócimy w **Echu Tygodnia** w niedługim czasie, nie chcę się więc dalej rozwodzić. Chcę tylko zaapelować do Czytelników, by we własnym, jak najlepiej zrozumianym inte-

resie, byli bardzo ostrożni przy podejmowaniu decyzji o kupowaniu czegokolwiek na raty, o angażowaniu się w transakcję warunkowego kupna. Co powiedziawszy, z czystym sumieniem wracam do tematu

UMOWA KUPNA WARUNKOWEGO

Najistotniejsze warunki transakcji

- Nabywca potwierdza otrzymanie towaru
- Nabywca zobowiązuje się do spełnienia warunków, np. do regularnych spłat
- Sprzedający utrzymuje tytuł własności towaru do czasu otrzymania pełnej zapłaty
- Sprzedający ma prawo do odzyskania towaru
- Sprzedający ma prawo do sprzedania towaru odzyskanego od nabywcy

ciąg dalszy za tydzień

Sprzedaz warunkowa odbywa się na podstawie kontraktu, który stanowi, że

● kupujący przejmuje towar w użytkowanie

● lecz jednocześnie sprzedający utrzymuje tytuł własności tego towaru dopóki nie zostaną spełnione warunki wymienione w kontrakcie

Trzeba tu podkreślić, że jest to ogromnie rozpowszechniona w Północnej Ameryce forma transakcji kupna-sprzedazy, pozwalająca korzystać z kredytu setkom tysięcy i milionom konsumentów o względnie skromnych dochodach, lub nie dysponujących w chwili kupna większym zasobem gotówki. Instytu-

Zamiast listu otwartego

Ciąg dalszy

UWAGI KONCOWE

Towarzyszu Witoldzie - przekonał się mnie. Innego rozwiązania nie było. Gdy na zdrowym ciele pojawia się cyrak - trzeba sięgać po lancet. Związek należało rozwiązać jak najrychlej. Wymagał tego nadrzędny interes kultury narodowej. Trudno przecież pozwolić, by garstka ekstremistów w antykomunistycznym zaślepieniu - prowadziła socjalistyczną Polskę na skraj przepaści. Wyjątkowo niebezpieczny bastion antynarodowej opozycji został szczęśliwie zlikwidowany. To dobrze. Dziwi mnie, Towarzyszu Witoldzie, tylko jedno. Dlaczego karząca ręka ludowej sprawiedliwości ociąga się z wypełnieniem swej historycznej misji. Jeśli się powiedziało "a" - trzeba powiedzieć "b". Wybaczcie więc, że zapytam wprost: jak to godzicie z Waszym sumieniem członka partii i szczerego patrioty? Czy uważacie, że jest w porządku, że ci wymienieni z nazwiska jawni wrogowie najsprawiedliwszego z systemów nie poniesli jeszcze prawnych konsekwencji? Czy stoicie na stanowisku, że skreślenie pewnej liczby ich wywrotowych książek z programu lektur szkolnych i surowe napiętnowanie w centralnym organie partii wyczerpuje ten jakże domośły problem?

Towarzysz Daniel Passent wystąpił co prawda z zaskakującą propozycją zniesienia w Polsce kary śmierci (przy okazji sprawdźcie przez swoich ludzi, czy było to uzgodnione z właściwymi czynnikami), ale póki co - można z niej skorzystać. Nie sądzicie, że wieloletnie, bogate doświadczenia towarzyszy radzieckich powinny być dla polskich komunistów obowiązującą wskazówką? Babel, Mandelsztam, Wandurski, Jasiński, Stande, by wymienić tylko pierwszych z brzegu, też byli krnąbrni, ale władza radziecka potrafiła ich zmusić do uległości. Najdłuższy - czując pismo nosem - czmychnął na Zachód, ci jednak - są na miejscu. Czy godzi się więc zwlekać?

Po latach, gdy wszystko się uspokoi, można będzie przeprowadzić szczerą samokrytykę (budowa nowego nie obywa się bez przeszkód) i kogo trzeba zrehabilitować. Oczywiście, nie dałoby się uniknąć historycznego wrzasku tzw. opinii wolnego świata, jak to miało miejsce po oddaniu trafnej serii do szpiegowskiego samolotu południowokoreańskiego. Jeśli jednak zwązimy, że podjęcie wiadomej decyzji bez wątplenia przyspieszyłoby normalizację życia w kraju i doprowadziło do upragnionego przez partię porozumienia narodowego - inteligentnie wahania muszą okazać się śmieszne i nieistotne.

Z powazaniem

EDWARD ZYMAN

Recenzje filmowe

FLASHDANCE

Amerkanie najwidoczniej lubią opowiesci w rodzaju bajki o *Kopciuszku*. Hollywood też o tym pamięta i konsekwentnie spełnia zachcianki filmowego rynku. Parę lat temu, *komu nieznany*, lecz silny i ambitny *Rocky* toczył sensacyjne pojedynki ze znakomitą zawodowego boksu. Nikt w to specjalnie nie wierzył, ale, w koncu, nie o realia chodziło.

Filozofia kariery, której hołduje *Silvester Stallone* (dzisiaj, już nie tylko on), sprowadza się do banalnej tezy: "chcieć, to znaczy pracować, a pracować to znaczy osiągnąć". Według tej recepty, nie ma rzeczy niemożliwych i nawet ostatni lebiega może stać się kims. Ten zastrzyk optymiz-

mu można zaaplikować każdemu, i z pewnością będzie on, w jakimś tam sensie, odtrutką na codzienne zmartwienia.

Gusty widowni łatwo się jednak przytępią i trzeba sobie od razu powiedzieć, że w materii filmów "kopciuszko-podobnych" przytępił je sam *Stallone* "Rocky II" i *Rocky III* prezentowały raczej mierną klasę i właściwie, zrobiły finansową klępkę.

Mocodawcy *Paramount* wpadli więc na pomysł, że *Kopciuszek*, owszem, mógłby zostać, ale należałoby pokazać go w nieco oryginalniejszej oprawie. Reżyser *Adrian Lyne* zdecydował, że tą oprawą mogłaby być muzyka.

Tak oto powstał film "Flash-

dance" - rewelacja bieżącego sezonu (jedynie *Return of The Jedi* przyciągnął większą ilość widzów). Nie jest żadną tajemnicą, że to nie fabuła przesądziła tym razem o powodzeniu filmu. W gruncie rzeczy, historia spawaczki tanczącej w nocnym klubie i mającej ambicję powielenia kariery *Isadory Duncan*, nie brzmi nawet melancholijnie, nie mówiąc już o doszukiwaniu w niej jakiegos głębszego sensu. *Jennifer Beals*, grająca główną bohaterkę, stara się zresztą jak może i z pewnością nie jest to zła rola.

Sukces "Flashdance" to jednak przede wszystkim muzyka i taniec. Autor ścieżki dźwiękowej tego filmu - *Phil Ramon* dobrał piosenki, z których większość okupuje dzisiaj czołowe miejsca wszelkich możliwych list przebojów (wystarczy tylko wspomnieć "Flashdance", "What A Feeling", "Maniac", "Gloria"). Na szczęście, *Adrian Lyne* miał doskonale rozeznanie co jest największym walorem jego filmu. Stąd też, właśnie muzyka i niezwykle ekspresyjny taniec, wypełniają bez reszty jego tresc.

JANUSZ PIETRUS

POLIMEX

NAJWIĘKSZY - WYPRÓBOWANY - USTABILIZOWANY

GWARANTUJEMY PEŁNĄ JAKOŚĆ NASZEGO SERWISU

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI

PACZKI LOTNICZE DOSTAWA 2-3 TYGODNI

NASZ ADRES

"POLIMEX"

2053 DUNDAS ST WEST, TORONTO, ONT TEL 537-7914

POLIMEX = NAJSZYBCIEJ, NAJTANIEJ, NAJPEWNIJ

Do nabycia towary po bardzo atrakcyjnych hurtowych cenach. Np. kawa ziarna 1 funt - \$3.20

KORZYSTAJCIE Z USŁUG NAJSTARSZEJ, WYSPECJALIZOWANEJ FIRMY WYSYŁKOWEJ W TORONTO

LOKALNI PRZEDSTAWICIELE W CAŁEJ KANADZIE

LISTY

Provizoryczną ocenę drugiej pielgrzymki Papieża, Jana Pawła II do Polski, jaka ukazała się we wrześniowym numerze paryskiej Kultury, uważam za tendencyjną, krzywdzącą i godzącą w dobre imię naszego Wielkiego Papieża Ubolewam tym bardziej nad tym, że piszą to własnie Polacy Przytaczam się do listu otwartego ks prof Franciszka Blachnickiego i podpisuje się pod nim, który został wysłany do redakcji Kultury i który został już ogłoszony w "Echu Tygodnia" Nr 52, a dn 6 paź 1983 r wydawanym w Kanadzie

Jeden list czytelnika z kraju, podpisany inicjałami, czy opinia korespondenta z Włoch, Pana Gustawa Herlinga-Grudzinskiego "pisane nocą" nie jest właściwym źródłem do oceny tej pielgrzymki

Pozwolę sobie przytoczyć, tylko kilka opinii pism i dzienników wydawanych na zachodzie Oto one
"Niech wodzowie komunistyczni nie łudzą się Problem nie polega na tym, że gen Jaruzelski jest słabszym przywódcą niż inni postawieni na jego miejsce Chodzi tu o to przede wszystkim, że Polska wycierpiała zbyt dużo w swej historii, aby poddać się miała zbyt łatwo"

New York Times
"Częścią wezwania Chrystusowego jest 'Zwycięzcy'"
To przekonanie jest widoczne w każdym słowie Ojca Świętego wypowiedzianym w Polsce Dodaje on otuchy ofiarom przemocy na Litwie, Estonii, Łotwie w Czechosłowacji, Niemczech Wschodnich i w samym Związku Radzieckim"

The Chicago Catholic
"Polska i ten Papież reprezentująca znaczny rozłam w teorii zmian politycznych do jakich na przestrzeni ostatnich 20 lat przyzwyczaił się świat Natomiast główna idea wywodząca się z Polski jest sama - określenie narodowe - wiara, że człowiek jako jednostka winien dostarczać idei do polityki narodu, wolnego od represji"

The Wall Street Journal
"Bez względu na to jak długo to będzie trwać, ile jeszcze będzie musiało znieść - społeczeństwo polskie odzyska pełną wolność któregoś dnia"

Boston Herald American
"Przez wieki Polska przechodziła przez najgorsze tyranie tak obce jak i własne Lecz naród zawsze przetrwał, wspomaganą wiarą religijną i jakimś trudnym do określenia mistycyzmem"

San Antonio Light
"Jeżeli Jaruzelski sprostałby wszystkim wymaganiom Papieża, to doprowadziłby do inwazji sowieckiej w Polsce"

Newsweek
"Wizyta Jana Pawła II w Polsce będzie miała swoje konsekwencje nie tylko w Jego rodzinnym kraju, ale wszędzie w Europie Wschodniej"

Our Sunday Visitor
"Naszego wielkiego Papieża charakteryzuje olbrzymi patriotyzm, odwaga w wypowiedziach, siła przekonywania i głęboka wiara"

Gwiazda Polarna
"Na tronie Piotrowym zasiadł zwiastun ocalenia ludu i obronca ciemzonego człowieka"

New York Times
Takich pozytywnych wypowiedzi mógłbym przytoczyć więcej, tak z prasy zagranicznej jak i polonijnej Wydaje mi się, że to jest zbyt wiele Polacy tak w kraju jak i na obczyźnie mają wyrobione swoje opinie o Janie Pawle II Za znieważających Papieża modlę się do Boga "Panie Boże przebac im, bo nie wiedzą co czynią"

Z wyrazami ubolewania
J K Wrzosek

Poruszony do głębi artykułem w 52 numerze ET pod tytułem "Kuba - piekło czy raj" zwracam się z gorącą prośbą o wprowadzenie w waszym doskonałym piśmie jako stałego elementu, umieszczonego w możliwie najwidoczniejszym miejscu - apelu o bojkot sowieckich i kubanskich produktów, oraz szczególnie o bojkot sowieckich i kubanskich usług, jak przejazdy samolotami, statkami oraz o bojkot spędzania urlopów na Kubie czy w ZSRR.

To, że nasz premier, poniżył się do kumania się z katem kubanskim nikogo już nie dziwi, przecież i Brezniewowi zyczył z okazji ostatnich urodzin dalszych szczęśliwych rządów

Zapewne i to stało się przyczyną zmierzchu jego popularności i jego partii liberalnej

Proszę o zamieszczenie powyższego w rubryce listów, może mój apel otworzy poniekąd oczy

Z poważaniem
Jerzy Łapczyński

"Echo Tygodnia" nr 47 z dnia 1 września 1983 r str 12
"Recenzje książek"

Książki o trzech mężach stanu, którym niepodległa Polska lat 1918-1939 Zawdzięcza swoje powołanie Trzy recenzje trzem wielkim synom Polski? Józef Piłsudski, Roman Dmowski i Ignacy Paderewski W zdziwieniu, pytam się, gdzie jest czwarty wielki syn Polski Wicenty Witos

Czyżby zabrakło papieru i myśli o Polaku również wielkim w czasie budowy Polski 1918-1939 Wincentym Witosie Ładnie zachęcając czytelników do przeczytania książek i obiektywnego (naprawdę) przemyślenia

- Sine ira et studio - zyciorysów tych trzech wielkich ludzi, którym zawdzięczamy wolną Polskę - dyktaturę też -

Dlaczego kazecie leźć w błoto, które przygotowali Marian Kułakowski - o, R Dmowski, Wacław Jędrzejewicz - o, J Piłsudskim, Adam Zamojski - o, I Paderewskim - co do tego wielkiego człowieka, można temuż dać uznanie Ale

czytać wywody o J Piłsudskim - to skóra cierpnie na całym ciecie Dzis W Jaruzelski leje wodą i gazem, a J Piłsudski w czasie strajku chłopskiego kazał policji - kolorowej, bic

chłopa - chama - i zwierzęta też - a Bereza Kartuska a Brzesk nad Bugiem Tam siedzieli chłopci Za co - za to samo

za co dzisiaj siedzi robotnik w więzieniu w Polsce Wolności nam dajcie

Również na dzis - można R Dmowskiego porównać z R Bromką i na odwrot

Kozumiem Was - robicie reklamę dobrą czy złą, ale nie na czasie Bo wpadłem w zdziwienie, kto Wy jesteście?

Ubranie nosi się takie jak się ma, lub takie na jakie nas stać, ale

Wyciągnijcie z tego wniosek sami

Polska dzisiejsza, a my i tu, z rozumem - czy z ulicą, a okres 1918-1939 - w dużej mierze na obrazku zyciowym można porównać - Józefa z Wojciechem (1926 r, 1982 r)

Z poważaniem
W Jakielaszek

PRZED 80 LATY
Na wstępie parę słów przypomnienia Teodor (Theodore) Roosevelt (1858-1919) był prezydentem St Zjednoczonych od 1901 do 1909 Po zaboju prezydenta McKinley'a w roku 1901, jako wiceprezydent, dokonał kadencji po zmarłym i w następstwie wygrał wybory, jako kandydat republikanski,

Pewnego wieczoru, w gronie przyjaciół, ujawnił swoją dumę z posiadania władzy prezydenckiej i w jaki sposób jej użył

Niemcy wysłali pancernik w kierunku Filipin, groząc podbojem tych wysp, które były w posiadaniu St Zjednoczonych Prezydent Roosevelt wysłał ostrą notę do cesarza Wilhelma II, domagając się, aby pancernik był natychmiast wycofany z tego rejonu "Ale cesarz nie wiedział, jaki wtedy miałem zamiar Wysłałem drugą notę, ale nie wysłałem jej do cesarza Wysłałem ją do dowódcy amerykańskiej marynarki wojennej na Pacyfiku do adm Dewey'a"

Rozkaz nakazywał, aby cała flota na Pacyfiku ruszyła pełną parą w kierunku Filipin i jeżeli tam będzie się znajdował jeszcze pancernik niemiecki, to należy go zatopić"

Pancernik nie czekał na taki los, pełną parą wycofał się z wod oceanu, a Filipiny nie stały się kolonią niemiecką

***
Tak było przed 80-ciu laty St Zjednoczone są obecnie 100 razy potężniejsze ekonomicznie i militarnie, ale 100 razy słabsze w sile woli Od restytucji tej woli zależy teraz przyszłość naszego globu

Zenon Wyrzykowski

Dnia 18 września 1983 r wziąłem udział w uroczystości żałobnej, którą urządzili Koreańczycy ku czci 269 osób, które zginęły tragicznie w zestrzelonym samolocie przez Sowietów

W manifestacji tej wzięło udział 5 tysięcy osób, a m in udział wzięli Polacy - patrioci

Patrząc na ten tłum ludzi, pomyślałem sobie, dlaczego to na demonstracje pod Konsulatem PRL, każdego trzynastego tak mało przychodzi Polaków? Ani ZOMO nie tłucze nikogo pałami, ani nie strzelają do nikogo, ani nie leją wodą, ani nikogo nie aresztują!

Czyżby Polonia wyrzekła się Polski? A może Polacy wstydzą się, że są Polakami? Tam w Polsce ludzie narazają się na śmierć, na aresztowania, na bicia i różne szykany ze strony władz komunistycznych, ale walczą o swoje prawa o prawa ludzkie i o wolność dla Polski Naród polski prosi nie tylko o wsparcie materialne, ale także o wsparcie MORALNE Rodacy-Polacy łączcie się z narodem w Polsce NIE MA WOLNOŚCI BEZ "SOLIDARNOŚCI"

POLONIO jeśli Ci OJCZYŻNA miła, proszę przystać każdego 13 demonstrować w jedności siła! Stan wojenny nadal trwa!

13 listopada demonstracja odbędzie się o godzinie 3 po poł. Zygmunta Krajewski

Z przyjemnością przeczytałem artykuł p S Sadowskiego pt Uratowani z nieludzkiej ziemi w podzięce Bogu (Echo - wrzesień 1 1983 r) Szkoda tylko że p Sadowski uznał za stosowne zakończyć swoje intencje wspomnieniami słowami krytyki organizacji Młodszych Ochotników Kadetów i Junaków Uważam że ta nieprzyjemna nuta była całkiem niepotrzebna a nasi koledzy z Junackiej Szkoły Kadetów z niewiadomych powodów, zasłużyli sobie u p Sadowskiego na wymienienie ich tylko przy słowach krytyki podczas gdy byli całkiem pominięci w pozostałej całości artykułu Oczywiście, to niedopatrzienie jak również szereg drobnych niesciłości jest częściowo zrozumiałe jako że p Sadowski nie był wychowankiem wymienionych w Jego artykule a na wycieczce był jak sam to zresztą może trochę niezgrabnie określić - Kibicem

Wróćmy jednak do krytykowanej sprawy organizacyjnej Komitet organizacyjny na terenie Kanady składał się z byłych uczniów i uczennic wszystkich szkół na Środkowym Wschodzie Nie ulega wątpliwości że wszyscy członkowie naszej organizacji byli indywidualnie poinformowani o naszych staraniach o czteroletniej pracy jak również o wycieczce Zgadzałem się że uczestników zainteresowanych było mało (14 osób) Z ożywionej korespondencji kontaktów telefonicznych i osobistych tych stwierdzam że największym czynnikiem tak niskiej frekwencji była obecna sytuacja ekonomiczna Brak pracy zawodowej obawa przed jej utratą niewątpliwie zmieniła charakter naszej wycieczki Problemy osobiste finansowe i lokacja w czasie nie są i nigdy nie będą identyczne dla wszystkich Niestety komitet organizacyjny nie ma i nie mógł mieć żadnego wpływu na te sprawy

Błędny byłoby również stwierdzenie, że w ten sposób zamknął się rozdział historii zakończyła się epopeja która zaczęła się w zimowe noce 1940 r na ziemiach polskich od Wilna do Lwowa Odsonięcie pamiątkowej tablicy w Nazarecie było tylko jednym ogniwem historii tej grupy młodzieży polskiej Epopea zakończy się dopiero, gdy ostatni wychowanek tych szkół zamknie oczy na wieczny sen Do tego czasu Młodsze Ochotniczk Kadeci i Junacy zjednoczeni w swych kołach rozsiadani po całym świecie nadal będą kontynuować swoją działalność utrzymania kontaktów organizowania zjazdów lokalnych i światowych samopomocy pracy niepodległościowej i dokumentacji historycznej w formie książek pamiątkowych artykułów w prasie itp

Wdzięczni jesteśmy p Sadowskiemu że włożył swój wysiłek, by nam w tym pomóc lecz chcemy by brał udział we wielu jeszcze aktywnościach naszych kół (będąc mężem byłej Młodszej Ochotniczki a przez to częścią naszej Rodziny) a nie by nas jednym pociągnięciem pióra nie tylko skrytykował ale wymazał z teraźniejszości i kazał być tylko epizodem historycznym w lamusie przeszłości

Z poważaniem
Irena Bartkowska
Prezesa S M O i J S K

Kilka tygodni temu napisaliśmy do Was list z prośbą o prenumeratę, komplementując przy okazji ET za wysoki poziom, dobrą polszczyznę, interesujące teksty i zaangażowanie W końcowym fragmencie listu zamieszciliśmy z ubolewaniem krytyczną uwagę nt londyńskiego "Dziennika Polskiego", pisma które przedstawia sobą obraz nędzy i rozpaczcy W naszym tekście skonfrontowaliśmy te dwa tytuły po prostu po to, by pokazać, że jednak można robić dobrą gazetę Przykład ET wydawał nam się godny wskazania i naśladowictwa Jest to nasza prywatna opinia, do której mamy pełne prawa, jak każdy czytelnik gazety Nie byłoby o czym mówić, gdyby nie fakt, że wkrótce po tym, zamieszciliście polemiczny list czytelnika, który podjął się obrony "Dziennika"

Zawsze sądziliśmy, że "prawdziwa cnota krytyk się nie boi", a tym bardziej nie potrzebuje adwokata Okazuje się, że byliśmy w błędzie, bo natychmiast stawiał się obrońca - z urzędu - i pryncypialnie nas zaatakował Sprawdzał, poprawił i skarcił, a dalej odsądził od czci, wiary i pełni władz umysłowych Całą listę naszych komplementów pod adresem ET, "Kultury" i "Kontaktów" sklasyfikował nasz adwersarz jako "neporadny panegryfik", zaś dwa zdania krytyki "Dziennika" - już jako stek inwektyw!

W imię swoiscie pojętej etyki dziennikarskiej, rozżalony czytelnik domagał się nawet od redakcji prostowania fałszywych opinii! Fałszywych, czyli niezgodnych z Jego opiniami! Skąd my to znamy, to prostowanie i wycinięcie w imię wyższych racji?

Wracając do meritum nie jest dla nas zaskoczeniem, że "Dziennik" ma jednak swego wielbiciela, boć przecie "każda potwora znajdzie swego amatora", jest to sprawa gustu, a nad gustami nie wypada dyskutować Drugorzędna jest też kwestia, czy "Dziennik" jest organem i sztandarem, czy nie! Istotny jest bowiem fakt, że gazeta o takiej historii, pozycji i zasługach, jest obecnie na szarym koncu prasowej hierarchii I nie uratują jej incydentalnie przewijający się przez tamy autorzy obcy! Bo o codziennym kształcie gazety decyduje jej redakcja!

Nasz rozczarowany polemista zatytułował swój list "Poeta grzmi" - przedrzeźniając nasze nawoływanie do dobrej polszczyzny Czy to rzeczywiście zbyt wygórowane żądanie? Czy to znaczy, że mamy niedobrze w głowie? Nikt z nas nie oczekuje artykułów pisanych trzynastożłogłosem, ale mamy prawo do własnych gazet na wysokim poziomie I nikt nas nie będzie odsyłał do "Trybuny Ludu"!

Więc hamuj się pan, panie Iwaniuk, hamuj! Do kogo pan mówi i z jakiej pozycji? Te gazety są dla nas! To my jesteśmy ich czytelnikami i to my będziemy je kształtować w przyszłości! My - olbrzymia fala wykształconej młodzieży, własnie mądrali, jak nas pan nazywa Takie gazety już mamy, a będzie ich coraz więcej! Nie wystarczy nam zakurzone pochwały sprzed lat 30 i zapewnienia, że nic się nie zmieniło Zmieniło się wiele, mamy rok 1983, czy słyszał pan o tym, panie rozczarowany?

Za piątkę z Owen Sound
Grzegorz Misiak

NIE TYLKO DLA KOBIEC

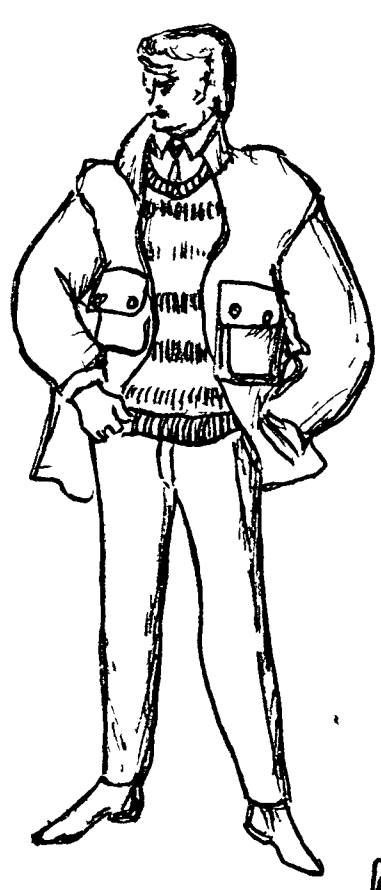
MODA MĘSKA

Stosunkowo niewielkie są zmiany jakim ulega męska moda ostatnich lat. Ma ona też i swoje żelazne pozycje takie jak angielska

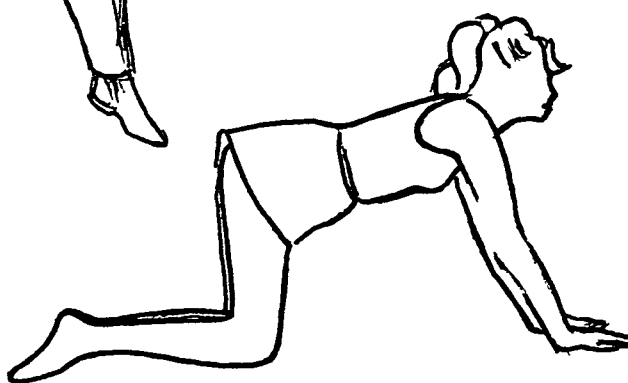
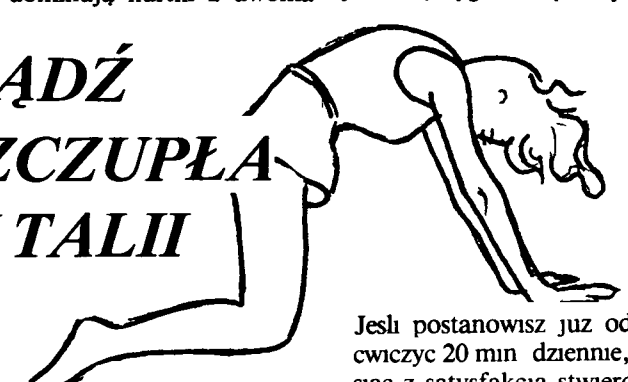
tweedowa marynarka czy płaszcz Burberry. Najwięcej dzieje się w stylu sportowym. Projektanci preferują marynarki o prostokątnej linii ramion. Marynarki te są często kraciaste i nierzadko uzupełniają je też kraciaste kamizelki. Spodnie wąskie, czasem w wersji ze ściągniętą nogawką. Wśród jesiennych okryć oprócz klasycznych płaszczy i budrysówek dominują kurtki z dwoma

lub czterema dużymi kieszeniami. Kurtki te dość często mają szalowe kołnierze przeważnie jednak pod szyją wykonano są stojką. Rolę obowiązkowego dodatku spełnia fantazyjnie zawiązany szalik.

Kapelusz po wielu mutacjach został ograniczony do modelu o małym opuszczonym rondzie, a i ten pojawia się coraz rzadziej. Stroje proponowane na bieżącą jesień są wygodne i praktyczne.

BĄDŹ SZCZUPLĄ W TALII

Jeśli postanowisz już od dzisiaj ćwiczyć 20 min dziennie, za miesiąc z satysfakcją stwierdzisz, że w talii masz o kilka cm mniej. Ćwiczenia zacznij od tzw. kościgo grzbietu.

Kłękaj na obu kolanach opierając się jednocześnie na wyprostowanych rękach. Ręce powinny być rozstawione na szerokość ramion. Teraz wygnij plecy, opuszczając jednocześnie głowę na dół. Zostan w tej pozycji ok 10 sek. następnie wyprostuj plecy. W czasie kiedy napinasz mięśnie oddychaj przez usta, po powrocie do pozycji wyjściowej - przez nos.

Cdn

MY THREE SONS RESTAURANT
153 Roncesvalles Ave
Tel. 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
W KAŻDĄ SOBÓTĘ - FLACZKI
ZAPRASZAMY

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

YANKA REALTY INC.
151 Roncesvalles Ave
Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

LUDWIKA BURAKIEWICZ
KOSMETYCZKA

przyjmuje
DERMATONE
2285 Dundas St. West
Toronto
TEL 537-0542

Od wtorku do piątku w godz 11-7 pm
sobota 9 30 - 6 pm
Tel domowy 533-2482

KAWA ZIARNISTA DO POLSKI

*Najwyższa jakość *Gwarantowana i szybka dostawa *Przesyłamy potwierdzenia odbioru
*Nie pobieramy dodatkowych opłat *Paczki doręczamy do rąk adresata

CENA za 5 kg - 32,5 dol kanadyjskich
Zamowienia wraz z czekiem lub "money order" prosimy wysyłać na adresy

KACZOR Tadeusz - "BAŁTYK SERVIS"
9850 Papineau # 16 Montreal
H2B 1Z8 tel (514) 382-3817

OSTROWSKA Irena - "BAŁTYK SERVIS" # 83
251 - 90 Ave SE Calgary Alta
T2J 0A4 tel (403) 259-6439

LESZCZYNSKI Marian - "WISŁA Parcel Service"
49 Roncesvalles Ave Toronto, Ontario
M6R 2K5 tel (416) 534-9864

FUNDAMENSKI Czesław - "WISŁA Parcel Service"
16 Elm Street, Hamilton, Ont
L8M 1Y1 tel (416) 544-7541

Posiadamy ponad 100 artykułów do wyboru, oraz atrakcyjne zestawy. Oferujemy najniższe ceny w Ameryce Północnej. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

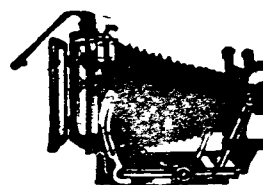

769 4488

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

INTERNATIONAL CAMERA REPAIRS

3351 Bloor St West - koło Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel. 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA
APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH
RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NYCZ

DECORA ART STUDIO
2340 Dundas St. W. Toronto M6P 4A0
Tel. 531-7651

Duża wyprzedaż obrazów olejnych, nowoczesnych plakatów po cenach hurtowych
Duże obrazy olejne "SOFA SIZE" \$59 00
Plakaty oprawione od \$39 00

Oprawiamy obrazy - zdjęcia - wyszywanki - dyplomy - ceny hurtowe

Codziennie od 10 AM do 7 PM

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)

Tel 497-8441

PACZKI
LOTNICZE
MORSKIE

SUPER-EKSPRES
LOTNICZY - 2-4 DNI
ODBIÓR Z LOTNISK

PROMPOL INTERNATIONAL PARCEL SERVICE
CENTRALA 2120 Bloor St W, Toronto, Ont Can
M6S 1M8 Tel (416) 762-7253
FILIA 51 Roncesvalles Ave (416) 536-8040

STANDARD

CUKIER
EX-18 OWOCE CYTRUSOWE
CYTRYNY
POMARANCZE
Waga brutto
EX-9
KAWA ZIARNISTA

\$24 80
40 00 lbs
\$19 84
6 60 lbs
13 40 lbs
20 00 lbs
\$26 04
6 lbs

DO LARY

NABYCIA NA MIEJSCU
KAWA, POŃCZOCHY, ARTYKUŁY
NA WYSYŁKĘ BEZ PODATKU

BONY CASH
MIEJSCU

POLSKI PRZEZ
PROMPOL INT'L
PARCEL SERVICE

KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE

ZDROWIE

Nowe metody kontroli urodzeń?

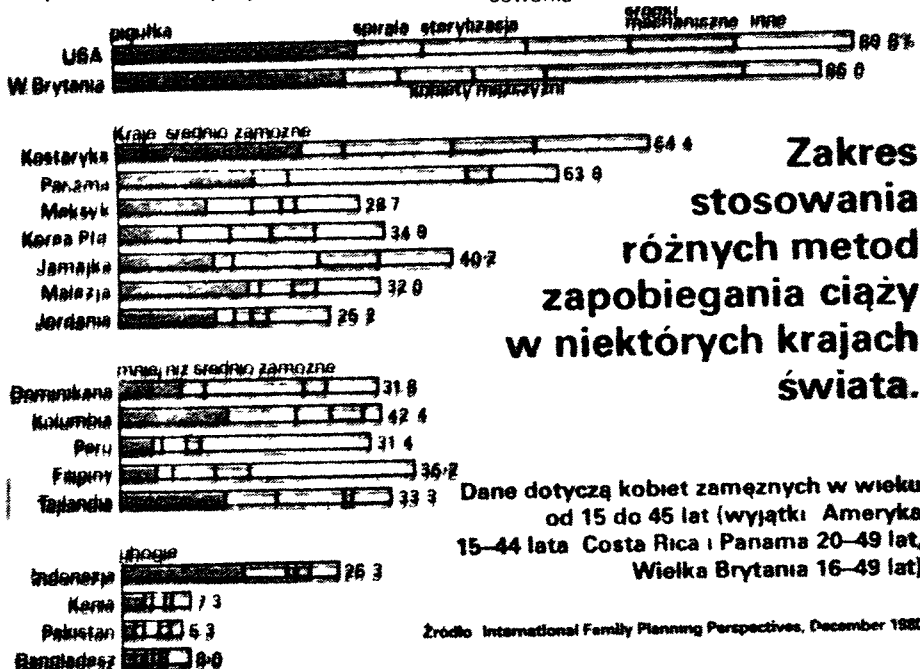
System karmienia piersią gwarantujący nie występowanie owulacji opracowany w Zakładzie Biologii Rozmnażania w Edynburgu przez profesora Rogers Short

Obserwuje się duże społeczne zapotrzebowanie na nowe metody kontroli urodzeń i antykoncepcji, zarówno ze strony planistów w krajach rozwijających się, jak też kobiet – niezadowolonych z pigulek. Wszystkie stosowane dziś metody kontroli urodzeń są bowiem niedostateczne. Nie są w stu procentach metodami pewnymi oraz niosą z sobą duże ryzyko występowania szkodliwych efektów ubocznych. Doustne środki antykoncepcyjne, teoretycznie skuteczne w 99%, powodują niebezpieczne zaburzenia w układzie krążenia. Natomiast spirala antykoncepcyjna zmniejszająca ryzyko zapłodnienia 1,7 do 3,8% – często, w wypadku jej stosowania powoduje bardzo groźne przypadki ciąży pozamacicznej. Metody mechaniczne (prezerwatywy, kapturki itp.) są efektywne w 85-95%, ale środki antyspermowe dają zwiększone ryzyko występowania anomalii u płodów

W tej sytuacji w krajach rozwiniętych oczekuje się środków antykoncepcyjnych innych niż sterydowe – środków opartych na hormonach mózgu oraz pokłada się duże nadzieje w bardziej pewnych metodach naturalnego planowania rodziny. W krajach mniej rozwiniętych liczy się na bardziej inteligentne wykorzystanie naturalnych systemów antykoncepcji na przykład karmienia piersią. Jakie nadzieje dają w tej chwili badania w dziedzinie kontroli urodzeń? Większość prac dotyczy opracowania metod antykoncepcji u kobiet. Stosunkowo rzadko podejmuje się badania nad środkami antykoncepcyjnymi dla mężczyzn. Trudnym do rozwiązania problemem jest tu biologiczne powiązanie między wytwarzaniem spermy i innymi cechami męskimi z libido. Właśnie Jedynym badanym dotychczas środkiem antykoncepcyjnym dla mężczyzn jest pochodna oleju nasion lnu zwana gossipolem, a odkryta w Chinach. Wykazano, że efekt gossipolu związany jest z hamowaniem enzymu biorącego udział w wytwarzaniu spermy. Gossipol daje jednak wiele szkodliwych efektów ubocznych kumulując się w organizmie, a do świadczenia na zwierzętach wykazały jego toksyczność.

wysoka zawadność (10 do 25%). Teoretycznie ryzyko zapłodnienia u kobiety występuje tylko w ciągu kilku dni cyklu miesięcznego. Kluczowym problemem jest więc opracowanie pewnej metody, która umożliwi obserwowanie zmian w organizmie związanych z dojrzewaniem komórek jajowych. W chwili obecnej rozpoczęto dopiero prace nad czujnikiem elektronicznym wprowadzanym do pochwy, a umożliwiającym odbieranie sygnałów powstających na skutek zmian temperatury w dojrzewających jajnikach. Jaka jest więc najbardziej pewna i jednocześnie naturalna metoda kontroli urodzeń? Wydaje się, że naturalnym sposobem antykoncepcji jest karmienie piersią. Przyroda sama postarała się bowiem o to, aby dając rodzić, dała też czas na wychowanie każdego dziecka, które pojawia się na świecie jako istota absolutnie od nich uzależniona i wymagająca całkowitej opieki. System karmienia piersią przez współczesne kobiety ogranicza się do kilku krótkich posiłków w ciągu dnia. Nie jest to system gwarantujący stuprocentową antykoncepcję. Karmienie piersią, które daje efekt niewystępowania owulacji, musi następować praktycznie na każde żądanie dziecka zarówno w dzień, jak i w nocy. Kobieta powinna z dzieckiem spać, a kiedy wprowadza oprócz mleka, dodatkowo pożywienie, powinna przed każdym posiłkiem przystać wiać dziecko do piersi. Za pomocą tej metody można uniknąć ciąży w okresie od jednego roku do trzech lat. Tak więc stosowanie mleka w proszku w krajach rozwijających się nie tylko stwarza ryzyko infekcji jelitowych (w związku z niskim poziomem higieny), lecz także wielkie ryzyko przyspieszenia wzrostu populacji tych krajów. Najbardziej obiecujące wyniki badań nad środkami kontroli urodzeń – bezpiecznym, skutecznym i łatwym w użyciu – pochodzą z pracowni immunologicznych. Bada się tam szczepionkę, która stymuluje produkcję przeciwciał wiążących się z otoczką jaja. Takie opłaszczanie komórki jajowej przeciwciałami uniemożliwia wnikięcie do niej plemników, czyli zapłodnienie. Badania na małpach i szczurach wykazały, że czas działania szczepionki wynosi 6 do 9 miesięcy, a po tym okresie możliwe jest normalne zapłodnienie. Metoda ta wydaje się więc najbardziej obiecująca dla kobiet na całym świecie. Nie wiadomo jednak dotychczas, kiedy i jaka firma wyprodukuje ją do praktycznego zastosowania.

Sposród badań nad środkami antykoncepcyjnymi dla kobiet duże nadzieje budzą prace nad wprowadzeniem nowego środka niesterydowego, analogu hormonu mózgowego LHRH, który jest peptydem stymulującym przysadkę do produkcji hormonów aktywujących cych jajniki. Ponieważ analog LHRH jako peptyd rozkłada się przez enzymy w żołądku – opracowano jego donosową postać farmakologiczną. Badania wykazały, że nie daje on szkodliwych efektów ubocznych. Oczywiście jak każdy środek hamujący jajeczkowanie zatrzymuje on także menstruację. Istnieje pogląd, że długi okres bez występowania cykli miesięcznych jest nienaturalny, a więc niekorzystny dla zdrowia kobiety. Wie, tu badaczy twierdzi jednak, że długoletnie (od trzynastego do około pięćdziesiątego roku życia) miesiączkowanie u kobiet współczesnych jest artefaktem cywilizacyjnym, a nie zjawiskiem powstałym ewolucyjnie. Biorąc pod uwagę wątpliwą nieszkodliwość wszelkich środków hormonalnych, wiele uwagi poświęca się naturalnemu planowaniu rodziny, a więc metodom opartym na sledzeniu i kalendarzu cyklu, mierzaniu porannych zmian temperatury ciała, badaniu konsystencji wydzieliny pochwy. Podstawową wadą metod naturalnych jest ich stosunkowo

SPRZEDAŻ ECHA TYGODNIA

W CENTRUM

LICHTMAN'S
KSIĘGARNIA CZASOPISM
34 ADELAIDE WEST

W DON MILLS

DON MILLS VARIETY
Fleming Park Shopping Centre
(Róg Don Mills i Geteway Blvd)
Otwarty 7 dni w tygodniu

ETOBICOKE MINI MART

Otwarty 7 dni w tygodniu
PLAZA
Dr Steven i Barry Road

W SCARBOROUGH

HOFFMANN'S Meats & Delicatessen
2357 Eglinton Ave E (przy Kennedy Rd)
TEL 757-5752
można nabyć tu polskie wyroby

**NASZ SERWIS GWARANTUJE ZADOWOLENIĘ
NADAWCOM I ODBIORCOM!
JEDYNA FIRMA POSIADAJĄCA KANADYJSKI SERWIS
W POLSCE**

TransCanPol PACZKI DO POLSKI

Termin dostawy paczek morskich do 8 tygodni
Termin dostawy paczek lotniczych do 3 tygodni

W szczególnych przypadkach termin dostawy do 5 dni

- ★ Paczki są dostarczane do domu odbiorcy bez względu na miejsce zamieszkania
- ★ Odbiorca nie ponosi żadnych opłat za doręczenie
- ★ Wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę w Polsce
- ★ Wszystkie przesyłki są ubezpieczone

WYSYŁAMY

- Paczki własne klientom bez ograniczenia wagi
- Paczki standardowe i do wyboru z własnych magazynów w Toronto, Chicago, Warszawie
- Przekazy pieniężne
- Sprzęt gospodarstwa domowego

SOLIDNIE — SZYBKO — TANIO

UWAGA! POSIADAMY NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR TOWARÓW
PO ATRAKCYJNYCH CENACH

W METRO TORONTO BEZPŁATNIE ODBIERAMY PACZKI Z DOMU

TransCanPol

Centra 393 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N1
TEL 535-9944

SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO ARKA 3635 Cawthra Rd Mississauga Tel 276-3902 SEMEHEN WHOLESALE MEAT PRODUCTS 1572 Bloor St West Toronto Ont Tel 534-2423 JAN REINERT 301 Beatrice St Welland Ont Tel 732-4568 BETA BOUTIQUE 145 Roncesvalles Ave. Toronto Ont. M6R 2L2 BARTON CENTER 774 Barton E Hamilton Ont Tel 549-8652 WELLINGTON DELI 623 Upper Wellington Hamilton Ont Tel 385-9730 HELEN S DELICATESSEN 50 James St St Catharines Tel 685-0452 OSHAWA MEAT PRODUCTS 1818 Dundas St E Whitby Ont Tel 725-5821 HOFFMAN'S MEAT 2357 Eglinton St E Scarborough Ont Tel 757-5752 OLD EUROPEAN DELI 555 Ritson Rd S Oshawa Ont Tel 576-2225 lub 278-5515 MARY S DELICATESSEN 602 Dundas St Woodstock Ont Tel (519) 539-1190 EUROPEAN FOODS & RESTAURANT 399 St. Clair Chatham Tel (519) 351-4435	CZESŁAW JEDLIŃSKI 1332 Hall St Windsor Tel (519) 254-4035 IRENA DEBICKA 50 Gillard St Wallaceburg Ont Tel (519) 627-1958 BALTYK DELICATESSEN 406 Hamilton Rd London Ont Tel (519) 434-4025 CUNNINGHAM'S INTERNATIONAL DELICATESSEN 596 Plains Road East Burlington Tel (416) 637-6488 KENT KITCHEN 1231 Dufferin Ave. Wallaceburg Tel (519) 627-1017 KRAKUS DEL 850 Colborne Rd Sarnia Ont Tel (519) 337-0724 VINCENT SURDYK Barrie R5 L4M 4S7 Tel (705) 722-4692 ODESSA DELICATESSEN 486 Merritt St St Catharines L2P 1P3 Tel 682-8700 JAMISON VARIETY 291 St. Johns Rd Toronto Ont. M6S 2J9 Tel 767-0642 ALBERTA POLONEZ TRAVEL AGENCY LTD 10154 — 103 Street Edmonton Alta Tel (403) 424-0521 INTERLOT TRAVEL LTD 10856 — 97 Street Edmonton Alta Tel (403) 424-1648 B & C GROCERIES LTD 10570 — 96 Street Edmonton Alta Tel (403) 424-1732	JAVE & CENTRAL ST w godz 10 rano — 6 wiecz. Calgary Alta BETTY'S EUROPEAN DELICATESSEN Market Mall Shaganappi Tr N W Calgary Alta Tel 286-1077 BRITISH COLUMBIA ALAMCO LTD 3994 Fraser St N Vancouver B C Tel (604) 434-6444 MANITOBA PARCEL SERVICE TEMPO 358 Selkirk Ave Winnipeg Man Tel (204) 586-5817 23 — 1700 Burrows Ave. Winnipeg Man Tel (204) 632-5878 MIRACLE BAKERY 1386 Main St Winnipeg Man Tel (204) 586-6140 586-5750 HONEY BEE BAKERY 284 Selkirk Ave Winnipeg Man Tel (204) 582-4202 SPECJALNA OBSŁUGA paczek z domu Winnipeg Man Tel 783-4689 786-2702 QUÉBEC VOYAGES BATORY TRAVEL 1598 boul Saint Laurent Montreal Tel 845-2108 MARCHE W & S MEAT MARKET REG D 2657 Rouen St Montreal Tel 526-0991

HOROSKOP TYGODNIA

23.10. - 29.10.1983

ANNA KEPLER

BARAN (Aries)
21 03 - 20 04

Zaczynasz coraz więcej znajdować argumentów za podjęciem pewnego ryzyka które może ci dać szybszy i większy profit niż wszystkie dotychczasowe twoje przedsięwzięcia. Prawdopodobnie już z początku tygodnia nadarzy ci się okazja której nie będziesz chciał przepuścić. Jednak zastanów się dobrze gdyż będzie to naprawdę ryzykowna decyzja. Spóźniony żal niczego już nie wroci, ani nie naprawi. W swoim miejscu pracy będziesz faworyzowany przez przełożonych i przez przyjaciół. Ale w połowie tygodnia grozi ci jakaś przykra sytuacja. Wybrnięcie z opresji będzie cię kosztowało sporo nerwów.

Najwyższy czas zapomnieć o urazach które utrudniają porozumienie z partnerem. Uwołnie nie się od nich z miejsca poprawi domową atmosferę. Dziecko czując twoje poparcie nabiera coraz większej śmiałości w życiowych sytuacjach.

Osoba wolna pragnie uporządkować swoje prywatne życie. W romantycznej przygodzie ty odgrywasz rolę kierującą więc jak postieślisz tak się wypisze.

WAGA (Libra)
24 09 - 23 10

Prawdopodobnie w połowie nadchodzącego tygodnia będziesz miał możliwości poprawienia swojej sytuacji finansowej. Nie licz jednak na nadzwyczajny profit. Ale wykorzystanie tej szansy zależy będzie od wyników rozmowy z kims bardzo wpływowym i dlatego dołóż starania aby jak najlepiej wypaść w czasie tego spotkania. W nadchodzącym okresie powinny ci się również ułożyć dobrze prace i kontakty ze środowiskiem lub środkami masowego przekazu, jeżeli czymś takim zajmujesz się zawodowo. Twoje zamierzenia i plany będą nadal w fazie przygotowania jednak z samym końcem tygodnia coś powinno ci się przydarzyć co będzie świadczyć, iż może niedługo ruszysz ze startu. Gdybys miał podpisać jakąś umowę to raczej zrób to dopiero w następnym tygodniu.

Twoje postępowanie wymaga wiele cierpliwości od partnera i na całe szczęście partnerowi jej nie brakuje. Ale wszystko ma swoje granice więc nie przeciągaj struny. Dziecko nie może podjąć obowiązku które nagle pojawiły się w jego życiu.

BYK (Taurus)
21 04 - 21 05

Prawdopodobnie spotkasz się z propozycją wprowadzenia do swych zawodowych czynności zmian dotyczących systemu pracy i współdziałania z innymi pracownikami. Przeprowadzenie tego nie będzie proste i dlatego możesz dość łatwo wpaść w irytację nawet z blagiego powodu. Uważaj na wypowiadane słowo aby później nie żałować chwili zapomnienia. Wszystko jednak powinno ułożyć się w koncu po twojej myśli i ku twojemu zadowoleniu. W tym okresie możesz również zabłysnąć innymi talentami jeżeli takie posiadasz. Twój wpływ na otoczenie znacznie wzrosnie. Twoje zdanie może zaważyć na niejedynej decyzji.

Twoje dobre nastroje udzielają się partnerowi i zaraz pogodniej pod dachem. We wszelkich sprawach postępuj jak do tej pory taktownie i przyjaźnie. Dziecko pragnie się z wami podzielić swymi sprężeniami i wnioskami. Bądźcie cierpliwi i wyrozumiali.

Przestajesz zauważać że ktoś bliski twemu sercu potrzebuje czasami chwili samotności. Również nie decyduj sam o wszystkim ale próbuj co nieco ustalić wspólnie.

SKORPION (Scorpio)
24 10 - 22 11

Z początkiem tego tygodnia raczej unikaj wszelkich zasadniczych rozmów i dyskusji jak równieź nie podejmuj odpowiedzialności za zawodowe czynności. W tym czasie grozi ci jakaś przykra historia której skutki mogą być długotrwałe. Przy maksymalnej ostrożności może będziesz mógł jej uniknąć. Natomiast druga połowa tygodnia wróży ci jakieś pomyslnie nowiny. Jeżeli potrafisz wyciągnąć wnioski z rad starszej osoby, którą znasz i cenisz od dłuższego czasu to możesz odnieść znaczne korzyści finansowe. Spotkasz się również z pewną atrakcyjną propozycją która przy bliższym rozpoznaniu raczej cię zniechęci do współdziałania w tym przedsięwzięciu.

Partner staje się coraz lepszym twoim doradcą i dlatego tak chętnie dzielisz się z nim swoimi planami i postępujesz według jego wskazówek. Dziecko wymaga twojej zachęty, aby bardziej umiejętnie wykorzystало swoje zdolności.

Osoba wolna bierze czynny udział w towarzyskich spotkaniach i na jednym z nich w najbliższym czasie spotka kogoś kto na dłużej zostanie przy twoim boku.

BLIŹNIĄKI (Gemini)
22 05 - 21 06

Twoja wyobraznia zaczyna podpowiadać ci zupełnie fantazyjne rozwiązania zagadnień bardzo przyziemnych. Konieczne musisz mniej wżlatywać w górę a bardziej stapać po twardym gruncie. Grozi ci jeszcze jedno otóż możesz zechcieć działać na tak wielu frontach że wszędzie tylko coś pozaczynasz a niczego nie doprowadzisz do końca. Najlepiej zrobisz jeśli od zaraz ustalisz sobie jakiś ramowy plan działania i będziesz go przestrzegał drobiazgowo. Wtedy masz szansę uniknąć wielu smutnych wpadek. Z końcem tygodnia jest ci pisany jakiś sukces ale po bardzo dużym wysiłku i staraniach. W sumie nadchodzący okres nie będzie dla ciebie lekkim.

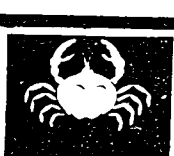
Z partnerem możesz dojść do pełnego porozumienia pod warunkiem że jego słowa zaczniesz przyjmować z przychylnością i dobre rady wcielić w życie. Dziecko zaczyna podkreślać swą samodzielność w myśleniu i postępowaniu z czym powinienes się pogodzić.

STRZELEC (Sagittarius)
23 11 - 21 12

Zaczynasz coraz częściej i coraz więcej myśleć o zabezpieczeniu swojej przyszłości. Wydaje ci się że niewiele zrobiłeś w tym kierunku chociaż prawda nie wygląda tak źle jak myślisz. Prawdopodobnie powrócisz do starych planów i w drugiej połowie tygodnia zaczniesz robić przymiarek do ich szybkiej realizacji. Jeżeli jesteś w spółce to już z początkiem nadchodzącego okresu będziesz bardzo potrzebny swemu współnikowi i staraj się wywiązać z nałożonych na ciebie zadań. Korzyści z tego mogą być spore. W gronie twoich przyjaciół nie wszyscy są szczerzy wobec ciebie i musisz się liczyć ze słowami gdyż nieogłędna twoja wypowiedź może być później fałszywie interpretowana i przynieść ci jakieś rozczarowanie. Wszystko zrób dla naprawienia domowych stosunków które od jakiegoś czasu układają się nie najlepiej. Trochę w tym winy partnera i twojej. Dziecko zaczyna dorosnąć w oczach i uważaj bo przykład bierze od ciebie.

W tej chwili znajomość ogranicza się tylko do wzajemnych rad ale bliska już chwila gdy radośnie będziecie gruchać o wszystkim i o niczym.

RAK (Cancer)
22 06 - 23 07

W nadchodzącym tygodniu musisz liczyć się ze zwiększeniem swych zawodowych obowiązków. Prawdopodobnie zaczniesz rozmyślać nad sprobowaniem szczęścia w hazardowych grach lub spekulacyjnych manipulacjach. Jedno i drugie raczej nie przynieś ci powodzenia. Wydaje ci się że swoje zawodowe zamierzenia masz już przygotowane i tylko należy rozpocząć ich realizację. Tymczasem potrzebna ci jest jeszcze konsultacja innych osób. Jeden z twoich przyjaciół po zapoznaniu się z planami będzie miał krytyczne uwagi i powinienes ich uważnie wysłuchać. Dobra rada jest często najlepszą pomocą. Z końcem tygodnia jedno ze spotkań towarzyskich przyniesie ci jakieś ważne rozstrzygnięcie problemu nurtującego cię od dłuższego czasu.

Nie przynosi do domu tego wszystkiego co cię gnębi w pracy. Z partnerem omawiaj tylko najważniejsze sprawy zawodowe i nie traktuj go jako poduszki dla swoich łez tylko przedstawiaj mu sytuację dla wspólnych przemyslenia. Dziecko wymaga pilnej uwagi.

KOZIOROŻEC (Capricorn)
22 12 - 20 01

W nadchodzącym okresie już zaraz na początku możesz mieć kłopoty spowodowane niemiłym wręcz lekkomyślnym wzięciem udziału w jakiejś rozrywce w miejscu pracy. Może na wet dojdzie do tego że rozszalony na decyzje przełożonych wpadniesz na pomysł zmiany miejsca pracy. Nie spiesz się za bardzo i raczej dwa razy pomyśl niż cokolwiek uczynisz. Tym bardziej że przy rozsądnym postępowaniu możesz z tego wszystkiego wyjść obronną ręką. Warto również posłuchać rad przyjaciela który już nie raz pomógł ci w trudnych sytuacjach. Z samym końcem tygodnia jakaś miła wiadomość znacznie poprawi twój humor.

Partner może stać się twoim najlepszym doradcą i przyjacielem jeżeli potrafisz go przekonać o szczeroci swych uczuć w co zaczyna wątpić. Masz duży wpływ na dziecko ale korzystaj z tego rozumnie.

Osoba wolna nagle może zacząć spieszyć się z pewnymi sprawami czym zaskoczysz partnera i nawet wywołasz pewien opór. Ze zdrowiem bez kłopotów.

LEW (Leo)
24 07 - 23 08

Nadchodzący tydzień może być początkiem dużych zmian w twoim życiu. W zawodowych sprawach wszystko uporządkuj odrób zaległości i staraj się na bieżąco załatwiać zagadnienia. Prawdopodobnie w tym okresie zaczniesz realizować swoje plany. Sprobuj gdyż powinno ci się udać odszyfrować myśli i uczucia innych do twoich zamierzeń. Ich przychylnosc może ci wiele pomóc. Wygląda na to że wcześniej zostajesz poddany jakiejś obsłudze twoja finansowa sytuacja została zbadana. Wyniki wypadły pomysłnie i w związku z tym jakaś grupa odpowiedzialnych osób może wystąpić z prośbą o pomoc w związku z tobą w podobny sposób.

Partner stara ci się pomóc jak tylko może i tak postępuje abyś jak najmniej odczuwał domowe kłopoty. Dziecko może mieć jakiś psychiczny problem do rozgrzezenia i dlatego niech cię nie dziwią jego zamyslenia.

Rozmyślasz coraz częściej o kims z niedawnej przeszłości kto zamponował ci wszechstronność i talentami.

WODNIK (Aquarius)
21 01 - 19 02

Jakieś nowe możliwości otworzą się przed tobą i tylko nie posuwaj się im całkowicie zapomniając o innych codziennych obowiązkach. Wszystko w tobie sprzeciwia się drobiazgowej rutynie w której jak twierdzisz tkwisz po uszy. Nie jest jeszcze tak źle. W najbliższym czasie większą uwagę zwróć na swoje wypowiedzi bo możesz sobie zaszkodzić jednym nieopatrzonym słowem skierowanym do wpływowych osób. Jeżeli tak się stanie to zmarnieją twoje nadzieje przez długi okres. Wzrasta twoje zainteresowanie sprawami pozazawodowymi i poświęcasz im coraz więcej czasu czego sam nie zauważasz.

Nagle i zupełnie niespodziewanie może zacząć się realizować sprawa albo nowego domu albo nowego mieszkania. Razem z partnerem będziecie z tego powodu zadowoleni. Dziecko próbuje samo dokonywać życiowych ocen. Nie ingeruj za bardzo.

Za dużo sobie obiecujesz po spotkaniu kogoś kto cię urzekł. Jeszcze wiele rzeczy może się zdarzyć stawiających niektóre sprawy postawią w innym świetle.

PANNA (Virgo)
24 08 - 23 09

W nadchodzącym tygodniu możesz być lekko zmęczony do swych zawodowych czynności. Zaczynasz rozmyślać nad dalszą edukacją dokształcaniem się co twoim zdaniem pozwoli ci na rozwinięcie skrzydeł. Ale mimo tych nastrojów osiągniesz jakiś znaczący sukces w pracy i uzyskasz dodatkową pieniężną nagrodę lub awans. Stanie się to dużym bodźcem dla ciebie. Sam koniec tygodnia pochłonie zawodowe czynności do tego stopnia iż możesz nie zwrócić uwagi na pewną propozycję dającą możliwości wykazania samodzielności i inwencji. Jeśli wykorzystasz okazję to prawdopodobnie wiele zmian zajdzie w twoim otoczeniu.

Musisz bardzo uważać aby swą agresywnością nie popsuć domowej atmosfery. Partnera raczej wyprowadzają z równowagi twoje wyławowania się i nieobliczalne wybuchy gniewu. Dziecko marzy o jakiejś dalszej wycieczce. Dobrze zrobisz, jeśli coś takiego zaplanujesz na najbliższy weekend.

RYBY (Pisces)
20 02 - 20 03

Jestes zainteresowany wszystkim co może polepszyć twoją obecną sytuację i pozycję. Prawdopodobnie czeka cię dalsza podróż która wnieśie wiele nowego. Ale nie natychmiast. W nadchodzącym okresie będziesz mógł spojrzeć na pewne sprawy z innej perspektywy nawet na plany przygotowane już do realizacji. Dostrzeżesz konieczność wprowadzenia pewnych zmian. W wielu wypadkach możesz polegać na swojej intuicji. Jest twoim dobrym doradcą. W tym czasie prawdopodobnie odwiedzi cię ktoś z dalekich stron lub otrzymasz wiadomość od osoby na której list oczekiwałeś od dawna.

Razem z partnerem coraz częściej omawiacie zmiany które na leżałoby uczynić w waszym otoczeniu. Macie wspólne zgodne poglądy i plany. Dziecku wszczęte pewne życiowe idee i teraz obserwujesz jak kiełkują.

Osobę wolną pociąga ktoś bliski ci duchowo i mający pogodne usposobienie.

Nie groź ci żadne choróbka, więc ciesz się z życia.

PRACA
Zespół dwuosobowy - małżeństwo - potrzebny do sprzątnięcia biur w zakładzie przemysłowym, pomieszczeniach produkcyjnych i terenu zakładu, na popołudniowej zmianie. Zgłoszenie prosimy kierować do Dye Master Tool, Toronto, tel 273-7111.

Operator prasy przemysłowej - punch press operator potrzebny do pracy w fabryce. Praca na zmianę. Zgłoszenia prosimy kierować do Dye Master Tool Toronto, tel 273-7111.

Pani w młodym wieku z zamieszkaniem na miejscu potrzebna do dwójki dzieci w wieku 6 i 3 lata w Mississauga tel 276 8083

SUN
ALUMINUM SIDING—FASCIA—
SOFFITS—EAVESTROUGHS
THERMAL WINDOWS—ALUMINUM
STORM DOORS & WINDOWS
TORONTO 239-9544
W.GANDERA 1-723-2811
OSHAWA

PRACA
ZAOPIEKUJĘ SIĘ DZIECKIEM
Pani, pedagog, z dużym doświadczeniem zawodowym, zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu, okolice DON MILLS Tel TORONTO 425 1110

DOSWIADCZONY NAJCHYCIEL ANGIELSKIEGO
Uczę angielskiego lekcje indywidualne lub w grupach. Przygotowuję do TOEFL. Wykwalifikowany, doświadczony pedagog. Tel TORONTO 469 4923

IMIENINY
W PAŹDZIERNIKU

20 C Artemona, Budzistawy, Ireny, Jana, Wandelna
21 P Dobromiła, Hilarego, Jakuba, Klemencji, Urszuli
22 S Filipa, Glikery, Korduli, Melanu, Przybysławcy
23 N Ignacji, Jana, Odilli, Seweryna, Teodora
24 P Arety, Haralda, Hortensji, Marcina, Rafcia
25 W Daru, Ingeborgi, Katarzyny, Wilhelminy, Żywul
26 S Damiana, Demetriusza, Ewarysta, Lucjana, Lucjana

POSZUKUJE ŁOŻECZKA
Nowo przybyła poszukuje łóżeczka dla 5 miesięcznego dziecka tel. 239 7873

Poszukuję perkusisty z instrumentem, do współpracy Hamilton tel 547-3098

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ?

ODCINEK

45

REDAKTOR: ERZY BEŁDOWSKI
 OBJAŚNIENIE ZNAKÓW: ♠ PIK ♡ KIER ♢ KARO ♣ TREFL BA = BEZ ATU
 K' = KONTRA RK' = REKONTRA --- A*AS K*KRÓL Q*DAMA J*WALC X*BLÓTKA
 P = PÓŁNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARANT (ROZGRYWAJĄCY)

STAYMAN BEZ KOŁOROW STARSZYCH

Kolory t zw młodsze, karo i trefl to nieszczęsne sieroty talii kart brydżowych. Nikt ich specjalnie nie lubi, ale musimy tolerować ich istnienie. Jak licytować te kolory gry się gra systemem Staymana. Proszę się pocieszyć ze sprawa jest bardzo prosta. Kolory te jeśli są bardzo długie, są mile widziane w rozgrywce BA. To jest ich słodki rewanż. Jeśli w karcie nie posiadamy singla ani renonsu a jednocześnie posiadamy 8 do 13 PH i 5-okart lub 6-okart młodszy podwyższamy do 3 BA.

Np	A	♠ Ax	B	♠ Kx	W obu przykładach na otwarciu 1 BA odpowiadamy 3 BA	C	♠ Kx	D	♠ KQxx
		♥ xxx		♥ xxx			♥ Ax		♥ x
		♦ KQxxx		♦ KJ10xxx			♦ xxx		♦ AJ10xxx
		♣ xxx		♣ xx			♣ AQxxxx		♣ xx

Natomiast w przykładzie C odpowiadamy 3 trefl. Wskazuje to na posiadanie 13 plus PH tak samo jak przy odpowiedzi 3 pik lub kier, oraz 6-kart trefl.

W przykładzie D odpowiadamy najpierw Staymanem gdyż istnieje możliwość składanki pikowej. Jeśli partner nie zalicytuje 2 pik skolei licytujemy 3 karo. To również wskazuje na 13 plus PH i 6-okart karowy. Bez problemu.

★ ★ ★ ★ ★

Kibice brydżowi to bardzo ciekawa menażeria. Widać ich najczęściej wokół stołów gdzie gra się brydż t zw robrowego to jest takiego gdzie celem gry jest wygranie robra no i czasem większej lub mniejszej sumy - jak to czasem słyszę w polskich klubach rubelków. Anglicy nazywają to "money bridge" a w kraju nosi to nazwę brydż kółkowy.

W rozgrywkach sportowych t j w duplikacie czy w turniejach widać ich mało może dlatego że obowiązują ich bardzo twarde regoły. A kibic tego nie lubi gdyż lubi się emocjonować, brać udział w rozgrywce, toteż należy się zawsze mieć na baczności aby kibic nasz nie zdradził mamowoli tajemnic naszej ręki.

Osobiscie bardzo lubię kibiców, gdyż przedstawiają dużą różnorodność typów ludzkich nieraz bardzo zabawnych. Znać stary kawał o psie-kibicu któremu właściciel zabronił kibicować bo ilekroć miał bardzo dobrą kartę pies machał ogonem. Czy jednak nie postępuje tak samo mój kibic który zobaczywszy moją siabnię kartę przesuwa krzesiśko do następnego gracza i z zadowoleniem wpatruje się w jego kartę. Jeśli 2-ch lub więcej kibiców tak robi to łatwo jest się zorientować gdzie jest "karta".

Przykład który opiszę w następnym odcinku jest potwierdzeniem mojej teorii. Kibicowałem w brydżu kółkowym - mam siabosć do tej nazwy - graczowi w pozycji D. Natychmiast po rozdaniu karty zgromadziła się poza nim cała chmara kibiców.

Kilku spośród nich poleciało poza plecy gracza P aby zerknąć w jego karty. Gracz D dość długo delektował się widokiem swojej karty, co jeszcze bardziej wzmożyło napięcie nerwowe kibiców. W atmosferze elektryka pachnie szlemikiem. Niektórzy kibice już wiedzieli jak go rozegrać.

I jak się porozyc

CO PRZYDARZYŁO SIĘ WIELKIEMU JO

Wielkiego Jo spotkanie ze Smokiem
 Po raz pierwszy Wielki Jo zobaczył Smoka w przydomowym basenie. Smok beztrząsł pluskał się w niebieskiej wodzie, robiąc przy tym całą masę szumu i hałasu. Wielki Jo powiedział do Smoka:
 - A poszło stąd, przebrzydłe Smoczysko! -
 Smok odpowiedział:
 - A poszedł stąd, Wielki Jo -
 I Wielki Jo oddalił się w przeciwnym kierunku.

*****

Wielki Jo zrywa owoce rozpusty
 Po nocy spędzonej z kobietami złego prowadzenia, Wielki Jo zerwał pierwszy owoc rozpusty, potem drugi, trzeci, aż na jego głowę spadł cały grad dorodnych owoców. Gdy zapadła cisza, Wielki Jo z ulgą popatrzył w niebo błękitne i właśnie wtedy, ostatni, nieco już nadgnięty owoc rozpusty, rozbrzygał się na jego natchnionym obl - czu.
 - Z owocami rozpusty to nigdy nic nie wiadomo - z żalem powiedział Wielki Jo.

*****

Cdn
 Magda Czyżycka

PRAGNIESZ STAĆ SIĘ WŁASCICIELEM
 DOMU,
 DOMKU LETNISKOWEGO?
 STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY
 NAJWIĘKSZEJ NA SWIECIE PARAFIALNEJ

CREDIT UNION
 ŚW STANISŁAWA I
 ŚW KAZIMIERZA
 KTORA OFERUJE
 NA POWYZSZE CELE
 TRZY TYPY HIPOTEK,

O ZMIENNYM
 OPROCENTOWANIU — 11%
 ZAMKNIĘTE — 11%
 OTWARTE — 12%

WSZYSTKIE
 UBEZPIECZONE
 NA ZYCIE
 DO SUMY
 \$ 30 000 00

CREDIT UNION
 SW STANISŁAWA
 I SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave tel 537 2181   2987 Bloor Str W tel 236-1225   12 Denison Ave tel 863 0996

Szukamy kolporterów Echa Tygodnia w polskich skupiskach w Kanadzie

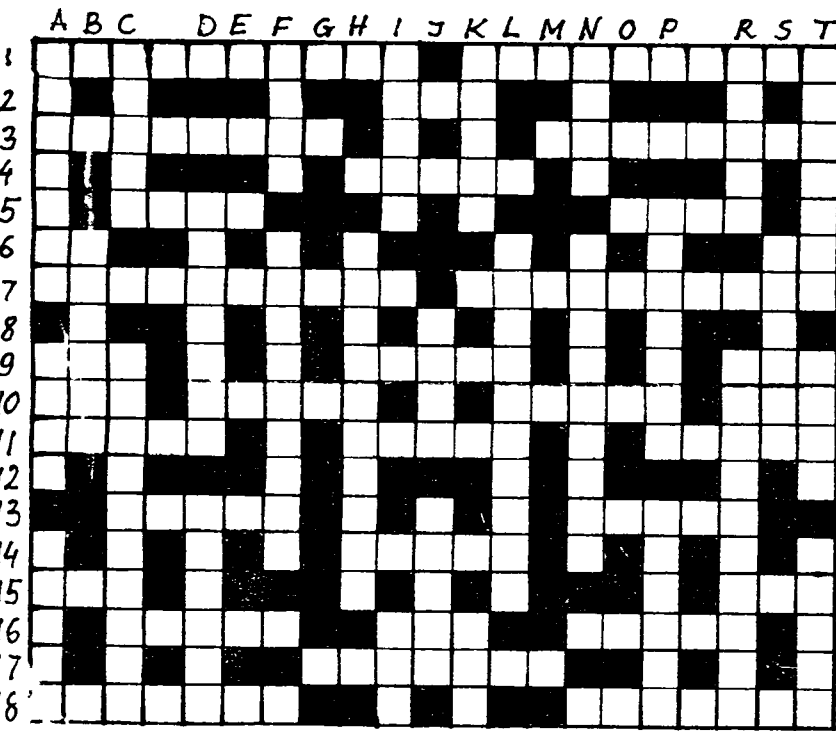
Płacimy \$ 30 za 100 sprzedanych egzemplarzy.
 Nasz adres i telefon Patrz str 2 tego numeru, z lewej strony z góry

- 1-F gaz szlachetny
- 1-I lasso
- 1-K krótkie wosło
- 1-N wieczorowy stroj męski
- 1-R panstwo z Wielkim Murem
- 1-T posiadaczka mitycznego kłębka nici
- 5-D formacja wojskowa
- 5-P w niej czekają ubrania na swych właścicieli
- 6-B szybki kot pustylny
- 6-F lud starożytnej Mezopotamii
- 6-H święty zik staroz Egipcjan
- 6-L wyrozumiały, liberalny stosunek wobec odmiennych zwyczajów, poglądów itp
- 6-N ludność, zaludnienie

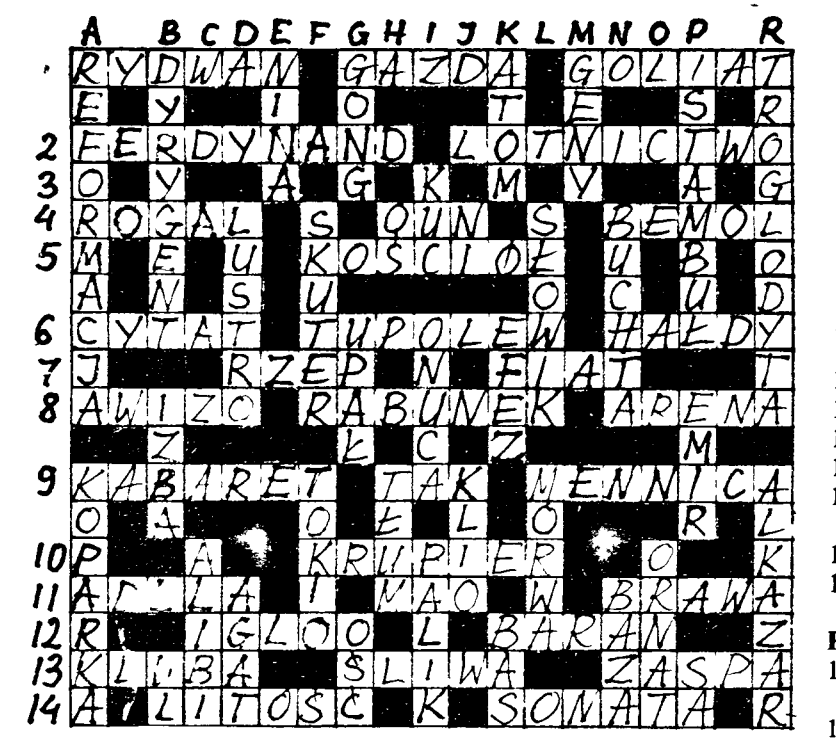
- 6-S cenny kruszec
- 8-J nieuprawiana ziemia
- 9-A kraj wojującego islamu
- 9-C nastawnosc soczewki oka
- 9-R lekarz chorób wewnętrznych
- 9-T choroba zakaźna
- 13-D arystokratyczna rodzina rzymska, z której pochodziło dwóch papieży
- 13-J pracownik leśny
- 13-P hałas, gwar
- 14-A wąska, głęboka zatoka skandynawska
- 14-T jubilerska miara
- 16-I hazardowa lub sportowa
- 16-K odmiana buddyzmu

53

KRZYŻÓWKA Nr 53

- Pozomo**
- 1-A reprezentacyjna siedziba
  - 1-K dziurkowany brzeg tasmu filmowej
  - 2-I matka bogów greckich
  - 3-A wielki Korsykanin
  - 3-M słynny skrzypek włoski
  - 4-H mała łódka turystyczna lub sportowa
  - 5-C miejscowosc letniskowa nad Bałtykiem
  - 5-O kłujące chwasty
  - 6-A najstarszy w kolorze
  - 6-S symbol chem cyny
  - 7-A tytuł powiesci Gombrowicza
  - 7-K w wokalnych utworach muzycznych ozdabianie melodii bogatymi ornamentami
  - 9-A rodzaj wierzby
  - 9-H porośnięte smrekami, poniżej kosodrzewiny
  - 9-R lud zamieszkujący południe Nigeru
  - 10-A w piosenke do tyłu chodzi
  - 10-D okrywa się nią konia
  - 10-L forma pakowania kliszy filmowej
  - 10-R panstwo stworzone z sowieckiej strefy okupacyjnej
  - 11-A hawajske pozdrowienie
  - 11-H do srodładowego transportu towarów szlakami wodnymi
  - 11-P twórca utworu
  - 13-C roznią poszczególne rodzaje bronii a czasem pulki
  - 13-N drzewo liściaste
  - 14-H harem
  - 15-A irlandzka organizacja militarna
  - 15-R mała Izabella
  - 16-C panstwo Ameryki Pld
  - 16-I ciało lotne
  - 16-N beżład
  - 17-G imię sławnej niemieckiej aktorki
  - 18-A w niej szczeble
  - 18-N samochod-dwutakt

- Pronowo**
- 1-A wizerunek Matki Boskiej noszony na zbroi
  - 1-C entuzjazm, ochota do czegos

STRONA BOLKA i LOLKA

Redaguje
**LESZEK
MECH**

"POLONIA REVIEW"

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY
NADAWANY W DZIELNICY
PARKDALE I ETOBICOKE
WTORKI GODZINA 7.30 wieczorem
SRODY GODZINA 11 30 rano
PIATKI GODZINA 7.30 wieczorem
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonu Kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

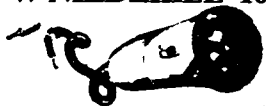
Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie.
ze stacji CHIN FM 100.7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik.
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze.
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty.

TRZY RAZY W TYGODNIU

PROGRAM RADIOWY POLONEZ

W PIĄTKI 9:00-10:00 1250 AM
w soboty 3:30-4:30 1250 AM CHWO
W NIEDZIELE 10:30-11:30 a.m. 1190 AM CJMR

ADRES REDAKCJI POLONEZA
2120 BLOOR ST W
MAREK J. GOLDYN TORONTO, ONT M6S 1M8
PRODUCENT TEL (416) 762-7401

"RADIO VICTORIA"

od 10:30 a.m. do 11:00 a.m.

w NIEDZIELE
na stacji WHLD 1230 AM.

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC
Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS
pożyczka na samochód
Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych
Minimalna wpłata.
Niskie miesięczne spłaty
Po kupno zgłaszajcie

się do naszego polskiego przedstawiciela.
Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

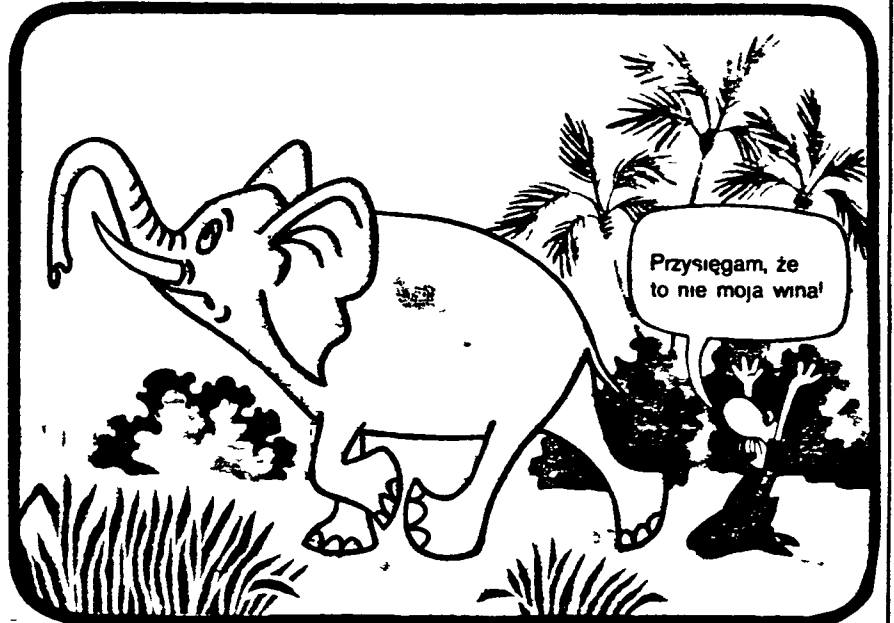
ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako „Senior master salesman“).
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW
LUB UBEZPIECZEŃ PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO
DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC
NAZWISKO I NUMER TELEFONU

832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

UWAGA!
Kolosalna wyprzedaż modeli 83
Ogromne zniżki!

PAMPALINI I SŁOŃ

Dokonczenie

Zwierzę powolutku zanurzało się w falach Pampalini westchnął i zawrócił do obozowiska. Wśród bagazy odszukał mydło, szczotkę, ręcznik i strój kąpielowy. Szybko przebrał się i po chwili już stał obok słonia w nurcie leniwej rzeki. Z głowy zdjął kask, nabrał wody i zaczął polewać grzbiet zwierzęcia. Olbrzym pomrukiwał z zadowoleniem. Z wyrazną sympatią zerknął na myśliwego.

- Jeszcze nie wszystko stracone - pomyślał Pampalini - ale żelazo należy kuc, póki gorące - Poglaskał zwierzę po głowie i rzekł - Kochany słoni, kończmy kąpiel i bierzemy kurs prosto na Paryż. Już widzę tytuły w gazetach. Słoń-akrobata znad Gangesu oczarował publiczność. Dłonie same składają się do oklasków. No i jak, idziemy?

Słoń pokiwiał głową i nie spiesząc się wyszedł z rzeki na brzeg. - Uwaga na mydło! - wykrzyknął Pampalini.

Niestety, sekundę za późno. Zwierzę przez chwilę próbowało

utrzymać równowagę, ale gwałtowny posłżg na kawałku mydła zawsze kończy się katastrofą. Słoń nie podnosił się długo. Gniewnie sapiąc wydmuchał piasek z trąby. Wreszcie podźwignął cielsko. Potężną stopą rozgniół na miazgę nieszczęsny kawałek mydła. Pampalini natychmiast schował się za pień pobliskiego drzewa. Ale słon nawet nie spojrzał na myśliwego. Zatrzymał się pod drzewem i trąbą zaczął zrywać owoce. Pałaszował je z apetytem. Nastrój zwierzęcia poprawił się wyraznie. Na wierzchołku drzewa pozostał ostatni owoc. Słoń bez skutku próbował go dosięgnąć.

- Do trzech razy sztuka - mruknął Pampalini.

Cofnął się parę kroków i z rozbiegu wskoczył na grzbiet zwierzęcia. Słoń parsknął oburzony i zamierzał strącić zuchwalca, ale myśliwy szybko wspiął się na czubek podniesionej trąby. Stojąc na palcach zerwał owoc z gałęzi. Słoń chrząknął zaniepokojony utratą smakołyku. Nagle ujrzał dłoń Pampalini podającą mu owoc.

- Kochany słoni, nie obiecuję ci już niczego, ale chcesz mieć życie jak w Madrycie?

Słoń podejrzliwie popatrzył na mówiącego. Już dwa razy uwiertził Pampaliniemu i za każdym razem z tego powodu miał kłopoty. Z drugiej strony życie na arenie madryckiego cyrku musiało wyglądać wspaniale. - Spróbuję po raz ostatni - pomyślało zwierzę i przytaknęło trąbą.

- Cudownie! - zawołał uszczęśliwiony myśliwy - Skoczę tylko po bagaż i ruszamy natychmiast do Madrytu!

Namiot z bagażem umieszczył na grzbiecie zwierzęcia. Sam usadowił się na głowie olbrzyma.

- O donna Klara! Zaczyna się szczęśliwa podróż!

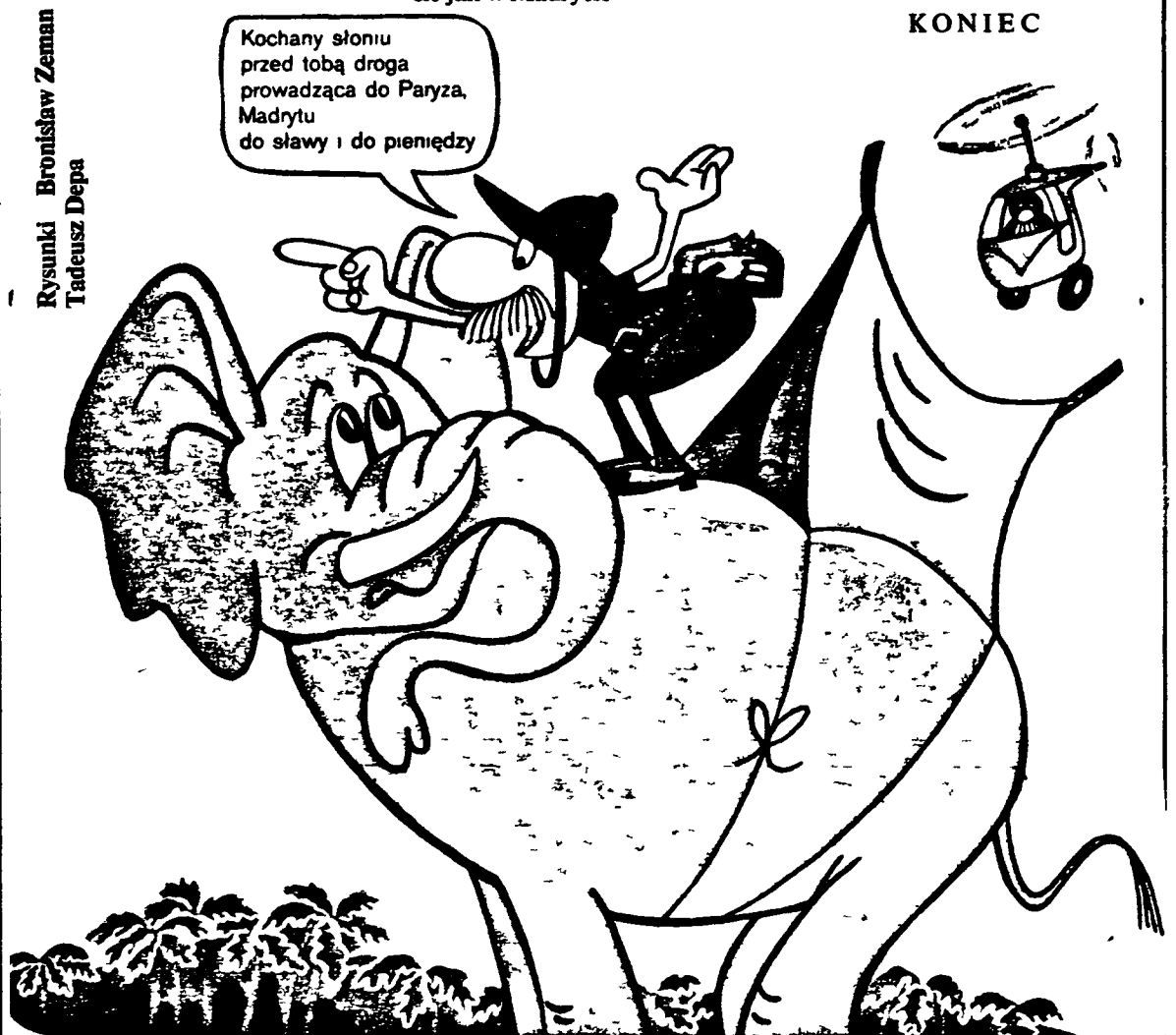
I wtedy ujrzał znajomy helikopter. Pilot otworzył drzwiczki kabiny i butem lekko pchnął worek z pocztą. Spojrzał w dół. Pakunek trafił prosto w namiot.

Słoń leżąc na ziemi ciężko dychał. Miał dość wszystkiego, a już szczególnie cyrku.

- Od dzisiaj marzę o niebieskich migdałach - postanowiło zwierzę. Gdy więc usłyszało "kochany słoni", zerwało się z ziemi i umknęło tak szybko, że Pampalini zdążył tylko przelknąć ślinę.

KONIEC

Rysunki
Bronisław Zeman
Tadeusz Depa

SPORT SPORT

Szwecja-Australia

Finały pucharu Davisa

Ostatnio na kortach całej kuli ziemskiej odbywały się mecze o Puchar Davisa...

Na trawiastych kortach White City Stadium w Sydney, młodzi Australijczycy mieli trudniejszą przeprawę...

(ostatnio w 1977 r.) i mają okazję aby zaokrąglić tę liczbę do ćwierci setki...

Australia - Francja 4:1 Pat Cash - Yannick Noah 4:6 8:0 3:6 John Fitzgerald - Henri Leconte 4:6 10:8 9:7 6:2 Mark Edmondson Paul McNamee - Leconte Noah 11:9 6:4 6:3 Fitzgerald - Noah 13:11 4:8 6:3 6:4 Ash - Leconte 3:6 9:7 8:6

Szwecja - Argentyna 4:1 Mats Wilander - Guillermo Vilas 6:4 6:3 6:3 Anders Jarryd - Jose Luis Clerc 7:5 6:2 6:2 Jarryd Simonsson - Clerc Vilas 6:3 6:3 6:4 Jarryd - Vilas 4:6 0:6, Wilander - Clerc 6:1 6:2

Rozegrano także finały Strefy Amerykańskiej, Strefy Wschodniej oraz obu grup Strefy Europejskiej Pucharu Davisa...

FINAL STREFY AMERYKAŃSKIEJ GUAYAQUIL Ekwador - Brazylia 5:0 (Andres Gomez - Carlos Kirmayr 6:3 6:1 6:0 Richardo Ycaza - Marcos Hocevar 7:5 1:6 6:2 6:2 Gomez Ycaza - Kirmayr Cassio Motta 6:3 11:9 3:6 4:6 6:1 Ycaza - Kirmayr 8:6 6:2 Raul Viver - Hocevar 6:3, 6:4)

FINAL STREFY WSCHODNIEJ TOKIO Japonia - Indie 2:3 (Hitoshi Shirato - Vijay Amritraj 2:6 6:8 3:6 Tsuoshi Fukui - Ramesh Krishnan 4:6 1:6 6:3 6:4 0:6 Jun Kumiazumi Taru Yonezawa - Anand I Vijay Amritraj 1:6, 8:6 4:6 2:6 Shirato - Krishnan 2:6 6:4 7:5 Fukui - V Amritraj 7:5 6:3)

FINAL STREFY EUROPEJSKIEJ GRUPA A FRIBURG RFN - Szwajcaria 3:2 (Dami Keretic - Roland Stadler 6:0 6:3 5:7 1:6 6:2 Mienael Westphal - Heinz Guenthardt 4:6 2:6 8:6 6:2) Andreas Maurer, Wolfgang Popp Heinz 1 Marcius Guenthardt 6:2 2:6 6:1 6:2 Westphal - Stadler 7:5 6:2 8:10 6:2 Keretic - H Guenthardt 5:7, 3:6

FINAL STREFY EUROPEJSKIEJ GRUPA B ZAGREB Jugosławia - Węgry 5:0 (Mark Ostoja - Robert Machan 6:0 3:6 8:2 6:2 Slobodan Zivoinovic - Janos Benyik 6:3 2:6 8:2 7:5 Ostoja Zivoinovic - Machan, Peter Szocke 6:4 6:3 10:12 6:3 Ostoja - Benyik 7:5, 6:2, Zivoinovic - Machan 6:1)

Odbły się również mecze barażowe o utrzymanie się w ekstraklasie Pucharu Davisa...

PRAHA CSRS - ZSRB 4:1 (Tomas Szmid - Aleksander Zwieriew 4:6 5:6 4:6 6:4 6:4 Miroslaw Meir - 5:6 4:6 6:4 6:4 Miroslaw Meir - Andriej Czesnokow 8:10 1:6 6:3 6:4, Andriej Czesnokow 8:10 1:6 6:3 6:4, Libor Pimek Pavel Stozil - Andrej Olchowski Zwieriew 6:0 6:4, 6:2 Meir - Zwieriew 3:6, 6:7, Szmid - Czesnokow 6:2 7:5) KASTBOURNE W Brytania - Chile 4:1 (John Lloyd - Jaime Filloil 6:1 7:5 6:8, 6:4 Buster Mottram - Ricardo Acuna 6:4 6:3 6:3 Lloyd Mottram - Filloil, Belus Prajoux 6:1 6:2)

DUBLIN Irlandia - USA 1:3 (Sean Sorensen - John McEnroe 3:6 2:6 2:6 Matt Doyle - Eliot Teltscher 6:3 6:4 6:4 Doyle Sorensen - Peter Fleming McEnroe 2:6 1:6 4:6 Doyle - McEnroe 7:9 3:6 3:6 ostatniego singla nie rozegrano)

Ekstraklasę Pucharu Davisa opuszczają więc Chile, Indonezja, Irlandia i ZSRB...

RUCH NA KORTACH

McEnroe zawieszony

W niedzielę zakończyły się w Sydney Halowe Mistrzostwa Australii w Tenisie Do finału dotarli John Mc Enroe, który pokonał 6:4, 6:1 Amerykanina Chupem Hoopera...

Po ostatnich turniejach na czele listy Grand Prix znajduje się Ivan Lendl W 12 turniejach zgradował on 2274 pkt 1 wyprzedza o 214 pkt Amerykanina Jimmy Connorsa

W Halowych Mistrzostwach Szwajcarii, Wojciech Fibak zmierzył się w finale z Amerykaninem Vitasem Gerulaitisem...

Proszę zwrócić uwagę ze w półfinale wystąpiło aż trzech Szwedów Sundstrom Jarryd i Wilander...

Dokonczenie ze str 20 zwyciężyli rewelacyjnego beniaminka Gornik Wałbrzych 2:0 Mimo że mecz rozpoczął się atakami Gornika...

TABELA I LIGI - Table with 6 columns: Rank, Team, W, D, L, Points. Includes teams like GKS Katowice, Cracovia, Legia, Wisla, etc.

Ogłoszenia

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD. 2150 BLOOR ST. W. (Wejście od wschodniej części budynku)

Konta depozytowe ... 7 % rocznie. Specjalne konta depozytowe 6 1/4 % rocznie. 3-miesięczne certyfikaty .. 8 % rocznie. 6-miesięczne certyfikaty .. 8 1/2 % rocznie. 1-roczne certyfikaty ..... 9 1/2 % rocznie. 3-letnie certyfikaty ... 10 % rocznie.

THUNDER BAY PACZKI DO POLSKI MORSKIE \$ 1 80 LOTNICZE \$ 4 15 The Right Fit 126 N May Street Tel 622 - 2571

YOGA DLA POLAKÓW University of Toronto School of Physical and Health Education organizuje od października...

Masz mało gotówki A MARZYSZ O KUPNIE DOMU ZADZWON NA NUMER 622-9533 STARUSZKIEWICZ w X DE LIMA REALTY pokaze ci, ze jest to MOZLIWE!

Prof Pasek referował polski, pionierski w tym zakresie, dorobek naukowy na światowym Kongresie Medycyny Psychosomatycznej w Montrealu w 1981 r...

Po przerwie Wisła przystąpiła do falowych ataków bezskutecznie jednak Po 15-minutowej przerwie goście doszli do głosu...

Jeśli masz problemy z wrzodami, nadkwasotą żołądka lub niestrawnością, oraz wszelkimi ropieniami ran...

AGATA FUR Futra, kapelusze, nowe i okazyste Renowację, czyszczenie Wysyłamy do Polski Wł Halna KOZŁOWSKI 366 Mayor Str suite 414 Montreal Tel (514) 845-0508

ŚWIEŻY MIÓD ze specjalnych kwiatów p o m a g a na astmę TEL 769 - 7151

SPORT SPORT

Athletic - Lech 4:0 • Lechia - Juventus 2 3 • Elfsborg - Widzew 2.2

Widzew Łódź w II rundzie

Z trzech naszych drużyn, które wystartowały w piłkarskich pucharach Europy tylko Widzew Łódź grający w Pucharze UEFA przeszedł do następnej rundy rozgrywek. Liczono co prawda, że Lech Poznań mający po pierwszym meczu w Poznaniu dwubramkową przewagę nad mistrzami Hiszpanii Athletic Bilbao zdoła tę przewagę obronić na gorącym terenie przeciwnika. Hiszpanie byli jednak na swoim boisku wyraznie lepsi. Mistrz Polski miał słabszy dzień. Baskowie atakowali na swoim terenie żywo. Lechia broniła się rozpaczliwie od pierwszego gwizdka sędziego. Już w pierwszej minucie strzał Sarabii minimalnie minął bramkę Lecha. Od tego momentu Hiszpanie co chwila gościli na polu karnym Lecha. W chwilę później kontuzjowany został Henryk Miłoświec i musiał zejść z boiska. Bez swego dyrygenta i najsilniejszego punktu Lech wyraznie się pogubił. W 2 minucie po nieporozumieniu obrony Golcochea strzelił pierwszą bramkę. W 33 minucie po dyskusyjnym rzucie karnym tracimy

drugą bramkę. Po trzeciej bramce w 50 minucie Hiszpanie zwolnili nieco i atakowali już tylko z kontrwyprawów. Jeden z nich przyniósł im w 84 minucie ostatnią bramkę.

Znacznie lepiej zaprezentowała się w Gdaniu Lechia. Po sromotnej klęsce 7:0 w Turynie nikt nie liczył, że drużyna z naszej drugiej ligi będzie w stanie nawiązać równorzędną walkę z Włochami. Kiedy w 51 minucie meczu po dobrej grze Polaków Marek Kowalczyk wyrównał na 1:1, Włosi przekonali się, że to nie żarty. Na trybunach euforia Polacy grają jak uskrzydleni i w 63 minucie Jerzy Kruszczyński podwyższa z karnego wynik na 2:1. Pod koniec spotkania wyższe umiejętności techniczne gości zaczęły brać górę w 77 minucie Tavoła wyrównuje na 2:2, a w 84 minucie Boniek ustala wynik na 3:2 dla Juventusu. Ta nikła porażka z wielce utytułowanym przeciwnikiem na pewno nie przynosi ujmy Lechowi. Znacznie bardziej dramatyczny mecz odbył się w Borås, w Szwecji,

gdzie Widzew po remisie 0:0 w Łodzi stanął przed ostatnią szansą na awans. Do 80 minuty byli poza burtą pucharu. Niedoceniący szwedzki Elfsborg, nie najwyższej notowany w szwedzkiej lidze prowadził do tej chwili 1:0. Włodzisław Smolarek występujący po kilkumiesięcznej przerwie spowodowanej kontuzją przytomnie wykorzystał zamieszanie pod bramką szwedzką i wyrównał na 1:1. Niestety kontuzjowany został w tym momencie Krzysztof Kajrys, a ponieważ trener Widzewa wykorzystał już dwie zmiany więc Łodzianie grał od tego momentu w dziesiątkę. Dzięki Bogu nie zaczęli bronąć korzystnego remisu i przypuścili zdecydowany atak na bramkę Tore Stenbackena i w trzy minuty później Dariusz Dziekanowski umieszcł głową piłkę w siatce. Dwie minuty później po pięknej akcji Szwedów padło wyrównanie i wynik 2:2 utrzymał się już do końca. Tak więc Widzew dzięki bramkom zdobytym na wyjeździe jako jedyna z polskich drużyn awansuje do II rundy Pucharu.

Michał

PUCHAR EUROPY

ATHLETIC BILBAO — Lech Poznań	4 0 (0 2)
IFK Goeteborg — AS ROMA	2 1 (0 3)
STANDARD LIEGE — Athlone Town	8 2 (3 7)
OLYMPIAKOS PIREUS — Ajax	2 0 (0 0)
BOHEMIANS PRAGA — Fenerbahce	4 0 (1 0)
FC Nantes — RAPID WIEN	3 1 (0 3)
Omonia Nikozja — CSKA SOFIA	4 1 (0 3)
LIVERPOOL — Odense BK	5 0 (1 0)
Linfield — BENFICA LIZBONA	2 3 (0 3)
Jeunesse Esch — DYNAMO BERLIN	0 2 (1 4)
Viking — PARTIZAN BELGRAD	0 0 (1 5)
DINAMO BUKARESXT — Kuusysi Lahti	3 0 (1 0)
DUNDEE UNITED — Hamrun (Malta)	3 0 (3 0)
Grasshoppers — DYNAMO MINSK	2 2 (0 1)
Vikingur Reykjavik — RABA ETO	0 2 (1 2)
HAMBURGER SV — wolny los	—

PUCHAR ZDOBYWCÓW PUCHARÓW

Lechia Gdańsk — JUVENTUS TURYN	2 3 (0 7)
Dukla Praga — MANCHESTER UTD	2 2 (1 1)
Avenir Beggen — SERVETTE GENEVA	1 5 (0 4)
ABERDEEN — Akranes Reykjavik	1 1 (2 1)
FC KOELN — SSW Innsbruck	7 1 (0 1)
BARCELONA — FC Magdeburg	2 0 (5 1)
BEVEREN — Paralimni Famagusta	3 1 (4 2)
FC PORTO — Dinamo Zagrzeb	1 0 (1 2)
SPARTAK WARNA — Mersin (Turcja)	1 0 (0 0)
Brann Bergen — NEC NIJMEGEN	0 1 (1 1)
GLASGOW RANGERS — La Valetta	10 0 (8 0)
DOZSA UJPEST — AEK Ateny	4 1 (0 2)
HAKA VALKEAKOSKI — Sligo Rovers	3 0 (1 0)
SZACHTIOR DONIECK — 1903 Nykoebing	4 2 (5 1)
Nentori Tirana — HAMMARBY	2 1 (0 4)
PARIS ST GERMAIN — Glentoran	2 1 (2 1)

PUCHAR UEFA

Elfsborg Boras — WIDZEW ŁÓDŹ	2 2 (0 0)	HJK Helsinki — SPARTAK MOSKWA	0 5 (0 2)
INTER BRATYSŁAWA — Rabat	6 0 (10 0)	RC LENS — La Gantoise	2 1 (1 1)
FC ANTWERP — FC Zurich	4 2 (4 1)	ANDERLECHT BRUKSELA — Bryne	1 1 (3 0)
St. Gallen — RADNICKI NISZ	1 2 (0 3)	Vorwaerts Frankfurt — NOTTINGHAM	0 1 (0 2)
ASTON VILLA — Vitoria Guimaraes	5 0 (0 1)	AGF Aarhus — CELTIC GLASGOW	1 4 (0 1)
Real Madryt — SPARTA PRAGA	1 4 (2 3)	LAVAL — Dynamo Kijów	1 0 (0 0)
Coleraine — SPARTA ROTTERDAM	1 1 (0 4)	Malmoe FF — WERDER BREMA	1 2 (1 1)
B 1903 — BANIK OSTRAWA	1 1 (0 5)	TOTTENHAM LONDYN — Drogheda	8 0 (8 0)
AUSTRIA WIEN — Aris Bonneweg	10 0 (5 0)	FEYENOORD — St Mirren	2 0 (1 0)
SPORTING LIZBONA — FC Sevilla	3 2 (1 1)	LOKOMOTIVE LIPSK — Bordeaux	4 0 (3 2)
Ferencváros — PSV EINDHOVEN	0 2 (2 4)	BAYERN MONACHIUM — Anorthosis	10 0 (1 0)
WATFORD — Kaiserslautern	3 0 (1 3)	STURM GRAZ — Sportul Studentes	0 0 (2 1)
Crvena Zvezda Beograd — VERONA	2 3 (0 1)	PAOK Saloniki — Lokomotiv Płowdiw	3 1 (2 1)
FC GROENINGEN — Atletico Madryt	3 0 (1 2)	LEWSKI SPARTAK — VfB Stuttgart	1 0 (1 1)
HONVED BUDAPEST — Larissa	3 0 (0 2)	INTER MEDIOLAN — Trabzonspor	2 0 (0 1)
CARL ZEISS JENA — Vestmannaeyjar	3 0 (0 0)	HAJDUK SPLIT — Un Craiova	1 0 (0 1)

LIGA

Cracovia gromi potentatów

O kolejną niespodziankę postarali się piłkarze Cracovii. Po kiepskim początku w tym sezonie ligowym Cracovia pieczołowicie piecze się po sześciu ligowych nie schylając czoła przed uznanyimi słowami. Przed tygodniem odprawiła z kwitkiem mistrza Polski poznńskiego Lecha, w tej

kolejce rozgromiła Legię 3:1. Znakomity mecz w pasiastych barwach Cracovii rozegrał Henryk Kankowski, który zdobył dla swego zespołu trzy bramki. Pierwszą w 15 minucie po przepisowej akcji Zbigniewa Hnatio z Januszem Surowcem, a 10 minut później po akcji Hnatio - Kuć

W 63 minucie Janikowski strzelił trzeciego gola i tu Cracovia trochę zwolniła co pozwoliło Legii na uzyskanie honorowej bramki.

Szybko odzyskał równowagę Lech Poznań po pucharowej klęsce w Bilbao. Po dobrym meczu *Dokończycie na str. 19*

Kącik handlowy

INSURANCE
AUTO • HOME • BUSINESS
FOR LOWER RATES
COMPARE BEFORE
YOU BUY OR RENEW
CALL Victor W Krupowicz
Westown Real Estate & Insurance Ltd
268 Roncesvalles 533-8573

DIVORCE AID
K BELDOWSKI
Rozwód \$155
226 Queen St W suite 200
Toronto, Ont M5V JZ6
tel (416) 598-1127

SOLID
AUTOREPAIR
wszelkiego rodzaju naprawy
samochodowe dożywotnia
gwarancja na zainstalowane
hamulce oraz tłumiki (mufflers)
201 Schell Avenue Toronto
(koło Caledonia i Shell 2 blok
na połnoc od Eglinton)
Tel 787 2702

WŁADYSŁAW DAKOWICZ

DENTYSTYCZNE PROTEZY
GRYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave,
Toronto
(obok kina Revue)
Tel 531-8545

HOMETARIO
REAL ESTATE LTD.
& insurance brokers ltd

- KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
- UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE

171 RONCESVALLES AVE
Tel 531-3506

Polanta interiors

— POLSKA FIRMA
SPECIALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITEKTURZE WNĘTRZ UDZIELI CI PRADY JAK URZĄDZIĆ GUSTOWNIE I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM
POSIADAMY BOGATY WYBÓR TOWARÓW IMPORTOWANYCH szeroki asortyment prezentów na każdą okazję
2368 Bloor St W, Toronto,
Ont M6S 1P5 tel 762 9638

SPRZEDAŻ
Sprzedam tano mieszkanie własnościowe (3 pokoje z kuchnią) w Warszawie oraz dom letniskowy z dużą działką nad Pilicą
Wiadomość Montreal Tel (514) 483-4489

JUNAK STUDIO
wykonujemy
zdjęcia paszportowe 5 minutowe
kolorowe portrety wesela oraz
wszelkie prace fotograficzne
kopiowanie i odnawianie
starych zdjęć
Telefonować 533 2056
Wl L J Marczewscy
165 Roncesvalles Ave Toronto
(naprzeciw kościoła św. Kazimierza)

POLSKA KSIĘGARNIA
WYSŁĘKOWA
posiada słowniki francuskie, angielskie, techniczne i inne, książki do nauki języków, kulinarne, młodzieżowe, bajki, religijne, karty świąteczne
MONTREAL P Q
Postal Box - 647
N D G H4A 3R1 Canada
Tel (514) 489-0396

Malowane z zewnątrz i wewnątrz domów, biur, pomieszczeń przemysłowych i handlowych, cyklinowanie podłóg, oraz wszelkie prace stolarskie i remonty. Tanio i fachowo
Tel TORONTO, 530-1246
rano do 8.30 i po 9 wieczór

Kursy szoferskie
ERMAN SZKOŁA JAZDY Licencjonowani polscy instruktorzy Samochody wszystkich typów Ceny konkurencyjne 128 - 22nd ST
Tel 259-0619

COPERNICUS MEAT PROD
79 Roncesvalles Ave
Tel 536-4054
Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie: Szyński, boczki, baleronny, kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogórki kiszzone, kapustę z beczki, śledzie, pierogi
T S PAKULSKI

WAWROW FOODS

POLSKIE DANIA

przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje
sprzedajemy pierogi, gołąbki, barszcz, patyczki itp po cenach hurtowych
570 Annette St., TORONTO
Tel 767-7323

Dr V T, BLOK
GŁOWCZYŃSKA, MAŁA

Optometrysta - Okulista
Badanie oczu, okulary,
contact lenses,
2391 - A Bloor St W (Jantar Subway)
Tel 766 - 5580

Codziennie
z wyjątkiem wtorków

Bayer's Delicatessen
2988 Dundas St West
Skrzyżowanie Dundas i Pacific

Domowe wroby - smaczne dania - pierogi, gołąbki, flaczki, naleśniki, sałatki i inne europejskie - na miejscu i na wynos
Specjalizujemy się w przygotowywaniu wszelkich uroczystości
Otwarte 6 dni w tygodniu, od poniedziałku do soboty, od godz 9 do 6
Tel 767-2018

Przyjmujemy już zamówienia na tradycyjne potrawy wigilijne! Wielki wybór, są też uszka, pierogi z grzybami

NOWOOZWARTA POLSKA RESTAURACJA
CHOPIN RESTAURANT
z pełną licencją alkoholiową
poleca
TRADYCYJNĄ POLSKĄ KUCHNIĘ
Obiady i kolacje z 3 dan
z mięs pol. i obsługę
PRZYJMujemy ZAMÓWENIA NA
*bankiety
*wesela
*chrzciny
oraz na wszelkie inne okazje do 200 osób włącznie
DANCING i doskonałym zespołem
"Batory Sound" BAND
PIĄTEK SOBOTA NIEDZIELA
8:00 wiecz 1:00 rano
KIEROWNICTWO Z WIELELETNIĄ PRAKTYKĄ
KULINARNĄ,
1720 QUEEN ST W TORONTO ONTARIO
(w pobliżu Roncesvalles Ave)
TEL. 532-9768